

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**POMOC OBĚTEM TRESTNÉ ČINNOSTI SE
ZAMĚŘENÍM NA JIHOČESKÝ KRAJ**

Autor práce: Tomáš Prajer

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

2024

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Tomáš Prajer
Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Forma studia: Prezenční
Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Pomoc obětem trestné činnosti se zaměřením na Jihočeský kraj

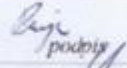

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Assistance to Victims of Crime in the South Bohemian Region

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií
Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulu):
doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D. email: svatos@vsers.cz

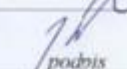
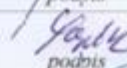

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok):
Duben 2023

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem práce je zjistit, jaké nejvýznamnější subjekty poskytují v Jihočeském kraji pomoc obětem trestné činnosti, jaké druhy pomoci poskytují, a zda jsou dostačující. Vedlejším cílem je zjistit informovanost veřejnosti o této problematice.

Student: Tomáš Prajer	25. 2023 datum	 podpis
Vedoucí práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	21. 5. 2023 datum	 podpis

Schvalují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	23. 5. 2023 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	23. 5. 2023 datum	 podpis
Rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	23. 5. 2023 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích, dne

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D. za cenné rady, připomínky, trpělivost a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

PRAJER, T. *Pomoc obětem trestné činnosti se zaměřením na Jihočeský kraj: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2024. 84 s. Vedoucí bakalářské práce: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Klíčová slova: oběť, trestný čin, právní a odborná pomoc, poškození, viktimologie viktimizace, trestná činnost.

Věcná část bakalářské práce (dále jen „**práce**“) má za úkol formou teoreticko-empirického výstupu definovat a vysvětlit z pohledu celospolečenského i odborného pojetí aktuální problematiku pomoci obětem trestné činnosti se zaměřením především na Jihočeský kraj. V teoretické části práce jsou objasněny a popsány pojmy, jako je viktimologie, oběť, trestný čin a další. Z aktuální právní úpravy i z dostupné literatury je zde definována oběť její druhy a práva. Práce poukazuje na psychické a sociální následky oběti trestného činu se kterými se musí vyrovnat. Dále jsou zde vypsány zákonná práva oběti a subjekty poskytující pomoc v dané lokalitě na které se mohou oběti obrátit, jsou zde podrobně definované a popsány. V empirické části se pracuje s výsledky a informacemi které byly získány od kvalifikovaných pracovníků a dotazování veřejnosti.

ABSTRACT

PRAJER, T. Assistance to Victims of Criminal Offenses with a Focus on the South Bohemian Region: Bachelor's Thesis. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2024. 84 p. Supervisor of the Bachelor's Thesis: Assoc. Prof. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.

Keywords: victim, criminal offense, legal and expert assistance, injured party, victimology, victimization, criminal activity.

The substantive part of the bachelor's thesis (hereinafter referred to as "**the thesis**") aims to define and explain the current issues related to assisting victims of criminal offenses from a societal and professional perspective, with a particular focus on the South Bohemian Region. The theoretical part of the thesis clarifies and describes concepts such as victimology, victim, criminal offense, and others. It defines the types and rights of victims based on current legal regulations and available literature. The thesis highlights the psychological and social consequences that victims of criminal offenses have to deal with. It also lists the legal rights of victims and the entities providing assistance in the specific locality to which victims can turn, providing detailed definitions and descriptions. The empirical part of the thesis presents the results and information obtained from qualified professionals and public surveys

Obsah

Úvod	9
1 Cíle a metodika práce	11
2 Oběť trestného činu	12
3 Viktimologie	13
3.1 Viktimnost	15
3.2 Viktimizace	15
3.3 Typologie obětí	17
4 Práva obětí trestných činů	20
5 Druhy pomoci obětem trestné činnosti	23
5.1 Laická pomoc	24
5.2 Odborná psychologická pomoc	25
5.3 Právní a sociální pomoc	26
6 Subjekty poskytující pomoc obětem trestných činů	28
6.1 Policie České republiky	29
6.2 Bílý kruh bezpečí	30
6.3 Probační a mediační služba	31
6.4 Další neziskové organizace	32
Poradna pro oběti násilí (PON)	33
7 Subjekty poskytující pomoc obětem trestné činnosti v Jihočeském kraji	35
7.1 Policie České republiky v Jihočeském kraji	36
7.2 Probační a mediační služba v Jihočeském kraji	36
7.3 Bílý kruh bezpečí v Jihočeském kraji	37
8 Linky důvěry a krizová centra v Jihočeském kraji	39
8.1 Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.	39
8.2 Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci	39
8.3 Linka důvěry České Budějovice, o.p.s.	40
8.4 Linka důvěry Strakonice	40
8.5 Linka důvěry Arkáda	41
9 Empirická část	42
9.1 Cíl výzkumu	42
9.2 Výzkumné otázky	42

9.3	Metodika.....	43
9.3.1	Metodika sběru dat	43
9.3.2	Technika sběru dat.....	43
9.3.3	Výzkumný soubor	43
9.3.4	Realizace výzkumu.....	45
9.3.5	Analýza dat.....	46
9.3.6	Etika výzkumu.....	46
9.4	Výsledky.....	46
Diskuse	70	
Závěr	73	
Seznam použitých zdrojů	75	
Seznamy tabulek a grafů	78	
Seznam příloh	80	
Příloha č. 1 – Dotazník (otázky pro kvantitativní výzkum)	81	
Příloha č. 2 – Otázky pro kvalitativní výzkum (rozhovory).....	84	

Úvod

Zločinnost představuje dlouhodobý problém, který společnost řeší již od samotných počátků existence lidstva. Od pravěku se formulovaly první zákony a pravidla, jejichž účelem bylo udržování společenské stability a potrestání viníků. S postupem času se právní systém a trestní právo neustále zdokonalovaly s cílem efektivně a spravedlivě řešit trestné činy. Nicméně, teprve nedávno, přibližně v posledních padesáti letech, se začala věnovat pozornost obětem a problematice, kterou s sebou jejich postavení přináší¹.

Tím vznikla nová vědecká disciplína zvaná viktimologie, jež se zaměřuje nejen na zkoumání fyzických, psychických a sociálních dopadů, které trestná činnost má na oběti, ale také na faktory přispívající k vzniku trestných činů a možnosti poskytování pomoci a podpory obětem.

Historicky byla osobnost oběti v rámci kriminálních disciplín a práva dlouho opomíjena. Koncept "oběti" byl do českého právního systému začleněn relativně nedávno v souladu s evropskými legislativními standardy. V důsledku toho se začalo více diskutovat o právech obětí trestných činů a o zajištění jejich ochrany. Tato potřeba vedla k nezbytnosti provést potřebné legislativní úpravy. Platnost zákona o obětech trestných činů od roku 2013 hraje klíčovou roli při ochraně práv obětí a usnadňuje spolupráci mezi státem a organizacemi poskytujícími pomoc. Zákon definuje oběť jako každou osobu, která se cítí být poškozena trestným činem, bez ohledu na to, zda byl pachatel identifikován nebo odsouzen. Tento zákon představuje významný pokrok směrem k ochraně obětí trestných činů a zvyšuje jejich povědomí o právech².

Problematika obětí trestných činů a poskytování pomoci zůstává stále aktuální, neboť kriminalita se mění a má negativní dopady na jednotlivce i společnost. Proto je důležité věnovat této problematice hlubší pozornost. Právě tato skutečnost byla důvodem, proč si autor této práce zvolil problematiku oběti trestného činu a její podpory jako téma svého výzkumu.

Oběti hrají klíčovou roli v trestním procesu, neboť poskytují důležité informace o trestném činu a pachatelích. Jedná se tedy o vzájemnou výměnu, která přináší

¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál, 2014. str. 158.

² Tamtéž.

prospěch oběma stranám. Oběti trestných činů mají možnost získat podporu a pomoc nejen od svých blízkých, ale také od státu, orgánů činných v trestním řízení a dalších soukromých subjektů a organizací. Je klíčové, aby oběti dostaly potřebnou podporu a pomoc, aby se co nejlépe vyrovnaly s těmito obtížnými situacemi. Zlepšení možností podpory pro oběti trestných činů je pozitivním trendem, ale současně se s tímto nárůstem otevírají nové strategie, které pachatelé těchto činů využívají.

Viktimologie je progresivní vědní disciplínou, která se stále rozvíjí, aby mohla účinně reagovat na nové výzvy a poskytovat efektivní pomoc obětem. Tato práce má za cíl shrnout významné poznatky o obětech trestné činnosti a prezentovat možnosti podpory a odškodnění ve spolupráci s klíčovými subjekty pomoci. Očekává se, že informace uvedené zde budou prospěšné pro různé skupiny lidí, především pro oběti trestných činů, které získají lepší povědomí o svých právech a dostupných možnostech pomoci. Tato práce rovněž představuje cenný zdroj informací o problematice obětí trestných činů pro odborníky, jako jsou právníci, sociální pracovníci a další, kteří se touto oblastí zabývají.

1 Cíle a metodika práce

Teoretickým cílem je poskytnout základní a nejdůležitější informace o obětech trestných činů a o formách a způsobech pomoci nejen obětem trestných činů, ale také jejich rodinným příslušníkům a blízkým, včetně pozůstalých, a v neposlední řadě také svědkům trestné činnosti ze strany subjektů (poskytovatelů) pomoci obětem trestných činů na území Jihočeského kraje. Tohoto cíle bude dosaženo zpracováním literární rešerše s využitím odborných zdrojů.

Cílem výzkumu bude zjištění informovanosti veřejnosti o subjektech, formách a existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů. Dalším cílem výzkumu bude jednak posoudit dostupnost podpory a informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji, a jednak identifikovat faktory, které nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci. K dosažení těchto cílů bude využito kvantitativního výzkumu v podobě provedeného dotazníkového šetření v řadách široké veřejnosti.

K cílům výzkumu náleží taktéž zjištění úrovně poskytované pomoci obětem trestných činů organizacemi působícími v Jihočeském kraji, zjištění dostatečnosti pomoci poskytované obětem trestných činů na vybraném území a zjištění návrhů pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů. Těchto cílů bude dosaženo realizací kvalitativního výzkumu formou rozhovorů s pracovníky vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji.

2 Oběť trestného činu

Definice oběti trestného činu se v různých literárních a časových zdrojích liší. Kriminologické slovníky uvádí oběť jako osobu či organizaci, která je vystavena riziku, poškození nebo zničení kvůli trestnému činu. Autorka Vágnerová naopak omezuje oběť na fyzickou osobu, jež utrpěla újmu na životě, zdraví, majetku nebo jiných právech³. Abychom mohli rozebrat oběť trestného činu je důležité objasnit, co spadá pod pojem trestného činu. Jde o čin, který je označen trestním zákonem jako protiprávní a vykazuje znaky uvedené v daném zákoně, konkrétně jde o § 13 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále je „trestní zákoník“ nebo „TZ“). Některé jednání může mít charakter trestného činu, ale nemusí vždy být řešeno jako trestný čin, neboť musí vykazovat určitou škodlivost.

Oběť trestného činu je definována dle § 2, odst. 2, zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů (dále je „zákon o obětech trestných činů“ nebo „ZOTČ“) takto: „*Obětí se rozumí fyzická osoba, které bylo nebo mělo být trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková nebo nemajetková újma nebo na jejíž úkor se pachatel trestným činem obohatil.*“⁴. V minulosti neexistoval v trestním zákoně ani v trestním řádu termín „oběť“. Zákon pracoval s termínem „poškozený“ v nejširším slova smyslu, případně s termínem „svědek“ pro nepřímé oběti. Až s příchodem zákona o obětech trestných činů se zavádí definice oběti jako fyzické osoby, která utrpěla nebo měla utrpět škodu či újmu v důsledku trestného činu.

Z viktimologického hlediska se oběti dělí do tří základních kategorií⁵:

- primární – oběti přímo postižené trestným činem
- sekundární – blízcí osoby, které mají k oběti silné emocionální vazby a prožívají její újmu jako vlastní
- terciární – okolní sociální sítě, jako jsou přátelé nebo sousedé oběti.

³ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

⁴ ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

⁵ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

3 Viktimologie

Slovo „viktimologie“ vzniklo spojením dvou slov – „victima“ z latiny, což znamená oběť, a „logos“ z řečtiny, což se může přeložit jako věda nebo disciplína. Dohromady nám to dává vědní obor, který se zabývá oběťmi trestných činů. V užším pojetí je viktimologie považována za součást kriminologie, kdežto v pojetí širším jde o naprosto samostatný vědní obor. Tato věda vznikla v druhé polovině 20. století. Za zakladatele se považují německý kriminolog von Hentig a rumunský právník Mendelsohna ⁶.

Viktimologie zkoumá, jak se oběť podílí na vzniku trestného činu a jaký může dát impuls pachateli vykonat protiprávní jednání. Ve výsledku nejde o to, že by oběť měla určitou spoluvinu a tím odlehčovat zavinění pachatele, ale viktimologie zpracovává poznatky, jak se vyhnout a jak preventivně předejít viktimizaci. Spolu s informacemi o bezpečném chování, viktimologie zpracovává problematiku právní a psychologické pomoci obětem trestných činů ⁷.

Viktimologie vznikla kvůli historickému opomíjení obětí. V historickém společenském vývoji oběť ztrácela své přirozené postavení se aktivně podílet na „trestání“ a „souzení“ pachatelů, až se nakonec ocitla téměř odsunuta od procesu spravedlnosti. V době předfeudální a feudální byla sama oběť ta, která stíhala, trestala a soudila zločince. Pouze některé okruhy zločinů spadaly do kompetence tehdejší světské moci. Až po čase začali tuto pozici plně zastupovat feudálové a výkon práva se stal výsadou vznikajících států. Kde dříve zasahovala oběť, teď rozhodovali feudálové a jimi pověřené orgány moci. Byly vyhlášeny zločiny, které směřovaly proti koruně, nikoliv však proti oběti. To mělo za následek, že průběh trestání a systém trestního práva se zaměřoval přednostně na stát a pachatele ⁸. V době, kdy práva obžalovaných už byla pevně stanovena a garantována, oběť ani svědci stále neměli přiměřenou ochranu ani právní zakotvení. Až ve 30. letech 20. století se začala ozývat kritika na nedostatečná práva obětí a zacházení s oběťmi po spáchání trestného činu, to byl počátek viktimologie ⁹.

⁶ VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2012. str. 636.

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. str. 318.

⁸ Tamtéž.

⁹ TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie: Jak studovat zločin*. Praha: Grada, 2010. str. 224.

Viktimologie se ve svých začátcích nezajímala o práva a následnou pomoc obětem, ale mnohem víc jí zajímal podíl oběti na vzniku činu. V sedmdesátých letech minulého století kriminolog z Montrealu přirovnal pachatele k vlkům a oběti k ovcím. Chtěl tím poukázat na to, že oběti mohou mít určité vlastnosti, které pachatele přitahují. Až po nějaké době, kriminologové začínají poukazovat na to, že riziko viktimizace obecně neovlivňuje vzhled, oblečení, nebo jiná vnější charakteristika. Nicméně chování oběti má svůj dopad na průběh viktimizace¹⁰. Hlavním ukazatelem této teorie bylo dílo „Zločinec a jeho oběť“ v díle autor upozorňuje na vzájemnou interakci mezi obětí a pachatelem. Je pravda, že trestní právo se zaměřuje na to, komu byla způsobena újma a kdo spáchal trestný čin. Nicméně viktimologie by neměla přehlížet skutečnost, že některé oběti mohou nést určitý díl odpovědnosti za svou viktimizaci. Některé oběti mohou provokovat pachatele nebo se chovat neopatrně. Viktimologové se snaží studovat a popisovat charakteristiky obětí trestných činů a vytvářet typologii¹¹. Typologii oběti bude v práci rozebrána v jiné kapitole.

Začátkem 21. století se objevuje samostatné odvětví kriminologie, jde o kriminalistickou viktimologii, která se zajímá o oběť jako zdroj informací relevantní k odhalení pachatele a objasnění skutkové podstaty. Na základě přinesených informací od oběti se orgány činné v trestním řízení snaží usvědčit pachatele¹². Viktimologie označuje za oběť takovou osobu, které byla přímo způsobena újma daným trestným činem. V závislosti na jednání pachatele a typu a provedení činu se újma dělí na fyzickou, psychickou a majetkovou, mohou se objevit i jiné. Za těžko kvalifikovanou a závažnou újmu se považuje újma psychická. Velmi těžko se posuzuje, jak velké vznikly „škody“ a jak až mohou oběť ovlivnit. V některých případech může být poškozená osoba ovlivněna na celý život. Další z faktorů, který tuto újmu posazuje na nejkomplicovanější, co se týče odškodnění je fakt, že každá osoba může danou situaci vnímat úplně jinak a mít diametrálně jiné následky. Tyto skutečnosti jasně dávají najevo, že je nezbytné se o oběť hlouběji zajímat a posílit její postavení v právním systému¹³.

¹⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál, 2014. str. 158.

¹¹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. Praha: ASPI Publishing, 2004. str. 452.

¹² MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminální recidiva a recidivisté: charakteristika, projevy, možnosti trestní justice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. str. 303.

¹³ ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*. Praha: Eurounion, 1998. str. 169.

3.1 Viktimnost

Viktimnost je souhrn předpokladů, jak se stát obětí trestného činu. Obětí se v zásadě může stát kdokoliv, nicméně určité předpoklady se v závislosti na oběti mohou lišit. Bylo zpracováno mnoho výzkumů, které se snažily definovat takové faktory, co zvyšují pravděpodobnost, že se daná osoba stane obětí trestného činu. Díky tomu vznikly takzvané rizikové skupiny, které označují určité profese jako je policista, taxikář, prodavač, nebo obsluha benzínových čerpadel jako rizikové. Jako další faktor je pohlaví oběti. Žena má vyšší pravděpodobnost, že se stane obětí násilné kriminality. Jako další, co ovlivňuje viktimnost je věk nebo etnické, rasové či náboženské důvody. Potencionální oběť znevýhodňuje i její chování, pokud je osoba asociální, tím se myslí alkoholici, bezdomovci, prostitutky, nebo žije nekonvenční způsob života, jako například homosexuálové, také osoby agresivní, provokatéři, nebo příliš důvěřivý, neopatrní lidé si svoji pravděpodobnost viktimizace zvyšují¹⁴. Všechny tyto vlastnosti zvyšují pravděpodobnost viktimizace.

3.2 Viktimizace

Viktimizace je dynamický proces, kdy se potencionální oběť mění v oběť skutečnou. Tento proces začíná pácháním trestného činu, přímo řečeno poškozováním fyzické osoby a díky tomuto jednání osobě byla způsobena újma. Ale počátkem útoku proces viktimizace zdaleka nekončí, přináší sebou mnohé další navazující, zraňující okolnosti¹⁵.

Viktimizace zkoumá možný vztah s pachatelem, protože možný vztah nebo informace, které může o oběti pachatel vědět, mohou být rozhodující důvod spáchaní trestného činu. Vztahy mohou být subjektivní, kdy mezi sebou pachatel a oběť nemají nějaké přímé pouto, to může být například soused nebo spolupracovník. Vztah subjektivní zpravidla bývá emocionálně naplněný jde o sympatie, nebo naopak nenávisť. Výš uvedené pouto ovlivňuje průběh viktimizace. Například u majetkové kriminality tento vztah nemusí rozhodovat, ale u násilné kriminality jsou vztahy velice významné. U dvou z pěti případů vraždy je vztah mezi obětí a pachatelem velmi blízký a u loupeží až 59 % případů byl vztah také velmi blízký. Ještě vyšší čísla se nabízí u znásilnění,

¹⁴ ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex: Trivis, 2004. str. 146.

¹⁵ ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 191.

nebo pohlavního zneužití, tam blízký vztah hraničí se 70 % případů. Podobně se zkoumá i chování oběti. Chování oběti před spácháním trestného činu výrazně ovlivňuje průběh jednání. Například osoby, co se chovají agresivně, nebo provokativně, mohou zapříčinit zahájení konání pachatele, který jim způsobí ublížení na zdravý. Stejně tak je to i u jiných charakterových vlastností oběti ¹⁶.

Viktimizace se dělí na primární a sekundární, nebo též podle autorky Čírtkové na primární a sekundární rány. V primární viktimizaci je zkoumaná újma, která vznikla v přímé souvislosti s trestným činem. Jedná se o primární rány oběti, které způsobil pachatel. Dopad na primární viktimizace mají právě tyto rány, kterými vzniká újma fyzická, finanční (majetková) a emocionální. Fyzická újma nejčastěji znamená ublížení na zdravý, ale v některých případech i smrt. Újmu finanční může způsobit ztráta, odcizení majetku, nebo ušlý zisk a náklady na uzdravení. Emocionální újma je těžko objektivně posouzena, protože se odvíjí ze subjektivního vnímání oběti. Dopady, které emocionální újma způsobí mohou být velice závažné a obtížně odstraňované. Některým osobám mohou spustit úzkostlivé stavy, fobie, snížení pracovní výkonnosti a další nepříjemné komplikace ¹⁷.

Všechny ostatní negativní důsledky, které oběť poškozují po dokonání činu pachatele spadají do sekundární viktimizace. Jde o hlouběji rozebírané negativní psychologické dopady, které oběti mohou dlouhodobě komplikovat život. Vlivy sekundární viktimizace bývají důvodem, proč oběti vyhledávají odbornou pomoc u specializovaných pracovníků a subjektů. Bohužel některé osoby hledají pomoc na nesprávných místech, a to může situaci naopak zhoršit. Sekundární rány většinou odstartují média, která zveřejňují kolikrát až za hranou morální i právní hranice informace, která jsou pro oběť citlivá. Veřejností rozebíraná způsobená tragédií umocňuje negativní dopady na oběť. Orgány činné v trestním řízení například policisté, ale i znalci, psychologové, tlumočníci a další kvalifikované osoby mohou svým dostatečně necitlivým, nebo špatným přístupem zapříčinit sekundární viktimizaci ¹⁸. Oběť sekundární viktimizace prožívá pocity nespravedlnosti, nedůstojnosti a izolace. Tyto pocity jsou vyvolané okolnostmi řešeného případu, postupem vyšetřování a

¹⁶ VERNEROVÁ, E. Vybrané viktimologické problémy. In *Československá kriminalistika*, č. 4/1985, str. 300. a násl.

¹⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. str. 318.

¹⁸ VIMĚTAL, V., VITOUŠOVÁ, P., ČÍRTKOVÁ, L. *Novináři a oběti trestných činů*. Praha: Themis, 2008. str. 51.

nedostatečnou informovaností oběti. Osoby se pak často uzavírají do sebe a postupně ztrácejí kontakt s veřejností, bojí se možných předsudků a ponížení. Míra sekundární viktimizace je značně ovlivněna druhem trestného činu u znásilnění zažívá druhotné rány 80 % obětí, zvláště u těchto lidí je nutné zvolit správné jednání a zamezit tak vzniku sekundární viktimizace. Ať už oběti sexuálně orientovaných trestných činů tak i oběti jiných trestných činů potřebují citlivé jednání a vhodnou komunikaci, aby toto trauma dokázali zvládnout bez dalších následků. Hlavním rozdílem mezi primární a sekundární viktimizací je, že sekundární viktimizace vůbec nemusí vzniknout, stačí správně komunikovat s obětí a podporovat ji ve správném postupu vyrovnávání s trýznivou zkušeností¹⁹.

3.3 Typologie oběti

Vnímáním oběti a následně jejich hodnocením se zabývá typologie oběti. Ideální oběť vidíme jako osobu bezbrannou, nevinnou, pokornou a stále spolupracující, ale tato představa není realitou. Oběti mají široké charakterové vlastnosti a chování a onomu „ideálu“ se málo kdy jen přiblíží²⁰.

Určený člověk, který se stane terčem trestného činu, musí čelit různým dopadům, jež mohou zahrnovat materiální ztrátu, fyzické a psychické zranění a další významné změny v životě. Oběť trestného činu je podstatný zdroj důkazů a informací. Je důležité, aby byla zapojena do samotného trestního procesu. Negativní dopady, které postihly oběť jako důsledek trestného činu, jsou považovány za škodu. Při hodnocení následků trestného činu, které zasáhli oběť se rozlišuje mezi bagatelním přestupkem a traumatictější zločinem. Mezi traumatické zločiny patří například znásilnění, sexuální zneužívání, domácí násilí nebo loupežné přepadení, při nichž dochází k traumatizující události, nebo ohrožení života a oběť prožívá intenzivní strach a bezmoc. U násilných trestných činů existuje vyšší pravděpodobnost, že oběť pocítuje sebevražedné myšlenky²¹.

¹⁹ ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 91.

²⁰ BOUKALOVÁ, H., GILLERNOVÁ, I. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. str. 435.

²¹ BOUKALOVÁ, H., GILLERNOVÁ, I. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. str. 435.

V případech majetkových trestných činů, kde nedojde k přímému kontaktu s pachatelem, se oběť často lépe vyrovnává s těmito následky²².

Většina autorů dělí oběti podle pohlaví, věku, charakterových vlastností, odolnosti vůči traumatu, ostatní podle možné známosti s pachatelem a vzájemné interakce mezi sebou, pak i podle míry vlastního zavinění. Typologie obětí je ale spíš pomocný ukazatel, který slouží k dalšímu zpracování. Při jednání s obětí je typologie nepodstatná, protože příslušné orgány by k oběti měli přistupovat stejně ohleduplně a profesionálně bez ohledu na to o který typ oběti se jedná. Ani se podle těchto údajů oběti netřídí a neuvádějí do statistik²³.

Klasifikace podle druhu trestného činu: Tato klasifikace rozlišuje oběti podle povahy spáchaného trestného činu. Zahrnuje kategorie jako fyzické napadení, sexuální zneužívání, domácí násilí nebo majetkové delikty, jako je krádež či podvod. Klasifikace podle reakce oběti: Zde se oběti klasifikují podle způsobu, jakým reagují na trestný čin. Může se jednat o aktivní oběti, které se brání, pasivní, které neprojevují žádnou reakci, či o oběti, které ztrácejí kontrolu nad svými reakcemi. Klasifikace podle vztahu mezi obětí a pachatelem: Tato klasifikace se zaměřuje na vztah oběti k pachateli. Rozlišuje různé typy obětí podle této vazby, například oběť známého pachatele, oběť, která sama provokovala pachatele, či oběť, která nezná svého útočníka. Klasifikace podle závažnosti trestného činu: Oběti se také klasifikují podle závažnosti spáchaného trestného činu. Například u méně závažných trestných činů majetkového charakteru může oběť lépe zvládat následky ve srovnání s oběťmi násilných trestných činů, které zažívají vážnější psychické a fyzické trauma. Klasifikace podle individuální reakce oběti: Každá oběť trestného činu reaguje individuálně. Některé oběti mohou projevovat rozdílné reakce na stejný trestný čin v závislosti na jejich osobnostních charakteristikách, předešlých zkušenostech či psychické odolnosti. Tyto typologie obětí jsou užitečné pro pochopení různých aspektů obětí trestných činů, ale je důležité jednat s každou obětí citlivě a individuálně, nezávisle na tom, jak je klasifikována. Individuální

²² ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál, 2014. str. 158.

²³ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

reakce oběti může být ovlivněna mnoha faktory, a proto je důležité brát v úvahu každý případ individuálně²⁴.

²⁴ BOUKALOVÁ, H., GILLERNOVÁ, I. Kapitoly z forenzní psychologie. Praha: Karolinum, 2020. str. 435.

4 Práva obětí trestných činů

Jak už bylo zmíněno, oběť často a po dlouho dobu nedostávala v českém právním řádu patřičnou pozornost. Její postavení v rámci právního systému bylo mnohdy zanedbáno a poškozený zažíval výrazné nepoměry ve srovnání s pachatelem. Zatímco poškození mají určitá práva podle zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „trestní řád“ nebo „TR“), tato práva jsou v praxi omezená a obtížně prosazovaná ve srovnání s právy obviněných. Mezi hlavní práva poškozených patří náhrada škody, předkládání důkazů a účast na hlavním líčení před soudem.

Naopak obviněný disponoval širším okruhem práv a jeho postavení bylo mnohem silnější, téměř nic zásadního se nemohlo odehrát bez účasti jeho či obhájce. Tento nerovný stav byl dlouho znám a teprve v posledních dvaceti letech se začala aktivně usilovat o jeho nápravu²⁵.

„TR“ prošel postupnými úpravami zaměřenými na posílení práv poškozených, avšak bez jasné účinnosti, spíše šlo o rozšiřování konkrétních práv poškozených. Například v roce 2011 bylo zesíleno právo poškozeného požadovat náhradu nejen za majetkovou škodu, ale i za tzv. nemajetkové újmy spojené s psychickou újmou, jako jsou duševní útrapy. Tato možnost v trestním řízení dříve neexistovala a poškozený se musel sám domáhat této náhrady prostřednictvím občanskoprávní žaloby, často v dlouhém civilním procesu na vlastní náklady. Institut nemajetkových škod má zásadní význam, protože poskytuje soudům právní rámec vyslovení povinnosti pachatelů odškodnit poškozené i za nemajetkové újmy. Nicméně soudy ne vždy striktně dodržují tuto zásadu. Stává se, že soud nepřizná nemajetkovou újmu poškozenému, nebo ji sice uzná, ale odvolací soud jejich rozhodnutí zruší a poškozeného odkáže k podání občanskoprávní žaloby. V roce 2012 byla uplatněna nemajetková škoda ve výši jednoho milionu korun ve prospěch poškozeného. Jednalo se o brutální násilný čin. Ale při

²⁵ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

odvolání z vrchního soudu byl ženě přiznán nárok na ušlý zisk a s nárokem na nemajetkovou újmu ji odkázal k občanskoprávnímu soudu²⁶.

Kromě trestního řádu existují i další zákony, které poskytují pomoc obětem trestných činů, bohužel jsou tyto zákony jsou omezeny na specifické situace a typy obětí. Na příklad v roce 1997 byl přijat zákon č. 209/1997 Sb., který upravoval poskytování finanční pomoci obětem trestných činů, avšak omezoval se na fyzické poškození v důsledku trestných činů na zdraví. Jiné typy obětí, například ty, které byly obětí činů proti lidské důstojnosti nebo svobodě, na tuto pomoc neměly nárok. Tímto způsobem byla emocionální újma v těchto situacích opomíjena²⁷.

První část zákona o obětech trestných činů má 49 paragrafů, rozdělených do čtyř hlav. První hlava pojednává o obecných ustanoveních, vysvětluje, co zahrnuje tento zákon, tedy práva obětí trestných činů, podporu poskytovanou státem a vztahy mezi státem a organizacemi, které pomáhají obětem²⁸. Zákon definuje oběť jako fyzickou osobu, která utrpěla škodu nebo újmu způsobenou trestným činem. Zákon také zohledňuje příbuzné obětí, když oběť zemřela při trestném činu a také speciální skupiny zranitelných obětí. Jedna ze základních zásad tohoto zákona je, že osoba, která se cítí jako oběť, je tak považována, dokud není prokázáno opak. Je důležité respektovat osobu, která se cítí jako oběť, a poskytnout jí potřebnou pomoc a ochranu. Důraz je kladen na individuální a citlivý přístup k obětem, aby nedošlo k dalšímu poškození oběti, tzv. sekundární viktimizaci. Druhá hlava zákona se zaměřuje na konkrétní práva obětí trestných činů, jako je právo na odbornou pomoc, informace, ochranu před nebezpečím, ochranu soukromí, ochranu před druhotnou újmou a právo na finanční pomoc. Odborná pomoc poskytovaná obětem zahrnuje psychologické poradenství, sociální pomoc, právní pomoc a restorativní programy v průběhu a po skončení trestního řízení.

Oběti mají také právo na informace o trestném činu, ochranu před nebezpečím a zachování svého soukromí. Zákon také uznává důležitost ochrany oběti před dalším poškozením a stanovuje postupy pro výsledky a zacházení se zvláště zranitelnými

²⁶ JELÍNEK, J., GRIVNA, T. a kol. *Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu*. Praha: Leges, 2012. str.

²⁷ JELÍNEK, J., GRIVNA, T. a kol. *Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu*. Praha: Leges, 2012. str. 251.

²⁸ ČESKO. Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

oběťmi. Následně jsou upravena práva obětí, jako je právo na doprovod, možnost vyjádření vlivu trestného činu na život oběti a právo na finanční pomoc. Tohle by mělo poskytnout obecný přehled o obsahu první části zákona o obětech trestných činů ²⁹.

²⁹ ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

5 Druhy pomoci obětem trestné činnosti

Za účelem poskytnutí efektivní pomoci obětem trestných činů je nezbytné zkoumat a porozumět různým aspektům této pomoci. Primárně se pomoc zaměřujeme na multidimenzionální přístup, který zahrnuje nejen psychickou a finanční podporu, ale také ochranu před možným opakovaným traumatem, poskytování informací o dostupnosti odborné pomoci a organizaci praktické asistence včetně dočasného dohledu dětí, nebo doprovodu na úřady či soudy³⁰.

Psychická podpora obětem zahrnuje psychologickou péči a terapii, která jim pomáhá zvládat trauma a obnovovat jejich duševní stabilitu po zážitcích zločinu. Tato podpora se snaží obětem poskytnout prostředky a dovednosti k řešení emocionálních obtíží, které vznikly v důsledku zločinu. Finanční pomoc hraje důležitou roli při minimalizaci ekonomických dopadů, s nimiž se mohou oběti potýkat. Zahrnuje nejen hmotnou kompenzaci za způsobené škody, ale také přístup k finančním prostředkům pro rehabilitaci a obnovení ztraceného majetku či zajištění základních potřeb. Ochrana obětí před opakovaným poškozením je klíčovým aspektem pomoci. Zajištění bezpečného prostředí a prevence dalšího traumatu patří mezi základní pilíře podpory obětí trestných činů. To zahrnuje právní ochranu, fyzickou bezpečnost a podporu v procesu soudního či policejního vyšetřování³¹.

Historicky se způsoby poskytování pomoci obětem trestných činů proměňovaly. Zatímco v minulosti hlavní roli hrály dobrovolnické skupiny, v současné době se stát a mezinárodní organizace stávají klíčovými aktéry v poskytování podpory. Vznikaly státní instituce specializující se na tuto oblast, současně se zapojovala občanská společnost prostřednictvím neziskových organizací, jako je například Bílý kruh bezpečí v České republice. Vstupem nových právních předpisů, jako je například zákon č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů, se změnila právní a institucionální podpora obětem. Tato opatření přiznávají obětem v trestním procesu nová práva a mění postupy v rámci soudního a policejního vyšetřování³².

³⁰ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

³¹ VIZINOVÁ, D., PREISS, M. *Psychické trauma a jeho terapie (PTSD): psychologická pomoc obětem válek a katastrof*. Praha: Portál, 1999. str. 26-27.

³² ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 191.

Pomoc obětem trestných činů představuje komplexní a dynamickou oblast, která vyžaduje stálou adaptaci na nové výzvy a potřeby. Výzkum a vývoj v této oblasti jsou klíčové pro zajištění spravedlivé a účinné podpory obětem, aby mohly lépe zvládat trauma, obnovovat svůj život a obnovit svou důstojnost a bezpečí.

Autorka Čírtková rozlišuje čtyři typy pomoci obětem. Jde o pomoc laickou, odbornou, sociální a právní. Jednotlivé druhy pomoci budou rozebrány v dalších kapitolách³³.

5.1 Laická pomoc

Prvním zvažovaným krokem oběti po spáchání trestného činu je otázka, zda má událost nahlásit příslušným orgánům či nikoli. V tomto procesu může hrát klíčovou roli pomoc poskytovaná lidmi, kteří nejsou profesionálními odborníky. Je důležité reagovat vhodně, nabídnout podporu a umět s obětí o její situaci komunikovat. Tento druh pomoci obvykle pochází od jedinců z bližšího okolí postižené osoby, jako jsou například členové rodiny, známí či přátelé. Většina z nich má schopnost poskytnout oběti neodbornou podporu, avšak mnozí se mohou potýkat s neznalostí správného postupu³⁴.

Je pravidlem, že ti, kdo jsou oběti nejbližší, nemají jasnou představu, jak v této situaci reagovat. Stále přetrvávají mýty, jako je nutnost okamžitého zapomenutí na událost nebo přesvědčení, že oběť potřebuje klid, nečinnost nebo léky jako formu léčby. Z tohoto důvodu Ludmila Čírtková formulovala tipy a rady pro blízké oběti, jak se v takových situacích chovat. Prvním tipem je pomáhat s vyrovnáním se s pocitem viny. Oběť často prochází obdobím, kdy se sama obviňuje a snaží se najít různá vysvětlení pro událost³⁵.

Druhým tipem je akceptovat normální reakce na nenormální událost, jako jsou poruchy spánku, úzkost, obtěžující myšlenky nebo potíže s jídlem. Důležité je oběť uklidnit a poskytnout jí podporu, s předpokladem, že tyto reakce by měly postupně ustoupit. Pokud se tak nestane, je vhodné vyhledat profesionální pomoc. Třetím tipem je obnovení pocitu bezpečí a schopnosti důvěřovat ostatním. Blízcí by měli oběti pomáhat vyhnout se izolaci a udržovat sociální vazby. Čtvrtým tipem je podpora projevu emocí.

³³ Tamtéž.

³⁴ Pomoc obětem trestných činů. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/>.

³⁵ Tamtéž.

Pocity oběti by neměly být zlehčovány. Oběť může procházet intenzivními emocemi, které se mohou projevovat různými způsoby. Pátým tipem je obnovení víry ve vlastní schopnosti a pocitu kontroly. Oběť by měla začít věřit ve své schopnosti a postupně se vrátit k normálnímu životu. Šestá a poslední tipem je podpora při řešení hlavních problémů, například doprovázení oběti při nahlášení na policii nebo získání potřebných informací³⁶.

5.2 Odborná psychologická pomoc

„ZOTRČ“ stanovil jedno z klíčových práv obětí, a to právo na specializovanou pomoc. Tato pomoc je v zákoně o obětech rozdělena do pěti skupin: „psychologické poradenství, sociální poradenství, právní podpora, poskytování právních informací a restorativní programy“. Odbornou pomoc je možné získat před zahájením trestního řízení, během jeho průběhu i po jeho ukončení³⁷.

Každý člověk, co se dostane do situace, kde se cítí ohrožený nebo zraněný, se s tímto traumatem vyrovnává jinak. Psychická podpora je pak skvělým způsobem, jak se s takovými událostmi vyrovnat. Obzvláště, když jde o závažné věci, jako je vážné zranění, nebo dokonce smrt někoho blízkého. V takovém případě finanční pomoc postrádá smysl a pro zlomenou oběť, je daleko vhodnější psychologická pomoc. Každý člověk prochází těmito situacemi různě, a právě kvalifikované zkušenosti terapeutů jsou aplikovány individuálně. Psychologická pomoc se dělí na dvě hlavní části³⁸.

V akutním stavu těsně po činu, tu dostanou lidé okamžitě po události, specialisté se tím snaží minimalizovat následek psychického dopadu na událost. Dokážou traumatizovanou oběť uklidnit a navrátit pocit bezpečí. Tato neodkladná první péče je klíčová pro psychickou stabilizaci oběti³⁹.

Následná psychologická péče je poskytována dlouhodobějším způsobem. Druhá fáze podpory je aplikována různými metodami, které zohledňují individuální potřeby postižené osoby. Pomoc se obvykle poskytuje buď osobním setkáním nebo na dálku.

³⁶ ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 126.

³⁷ ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

³⁸ ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 191.

³⁹ HOLCR, K. *Kriminologie: komentář*. Praha: Leges, 2009. str. 228 s.

Většina klientů preferuje osobní setkání, kde navštěvují poradny nebo klinické psychologické ordinace. Hospitalizace je zřídka potřebná a obětem ani moc nepomáhá, potřebují se znovu socializovat. Následná péče je poskytována lidmi považovanými za rizikové, ohrožené nebo zranitelné, stejně tak i těm, kteří aktivně a dobrovolně hledají pomoc, například kvůli dalším emocionálním následkům spojenými se sekundární viktimizací. Tuto péči obvykle poskytují nejrůznější státní i nestátní neziskové i soukromé organizace, které budou dále v práci zmíněné ⁴⁰.

5.3 Právní a sociální pomoc

Poskytování právní pomoci obětem trestných činů je kritickým prvkem v zajišťování spravedlnosti a ochrany jejich práv. Právní pomoc obvykle přichází z právnických profesí, jako jsou advokáti, kteří obětem pomáhají s nároky na finanční náhrady či s uplatňováním dalších práv stanovených zákonem ⁴¹.

Soudci a státní zástupci, ačkoli neposkytují přímo právní pomoc, svým působením přispívají k důslednému postihu pachatelů, což vytvářejí spravedlivý proces. Orgány podílející se na trestním řízení mají povinnost informovat oběti o jejich právech a jednotlivých fázích procesu. To zahrnuje informace o bezpečnostních opatřeních, průběhu jednotlivých etap soudního řízení a možnostech získání finanční podpory ⁴².

Právě právní pomoc se stává klíčovým prvkem, neboť oběti často nemají povědomí o složitých právních náležitostech a postupech týkajících se trestního řízení. Zajištění dostupnosti této pomoci je klíčové pro ochranu práv obětí a zajištění férového průběhu soudního procesu. Její poskytování prostřednictvím právníků, orgánů trestního řízení dalších entit zabezpečuje, aby oběti získaly nezbytnou podporu a ochranu v procesu vyšetřování a soudního jednání ⁴³.

⁴⁰ Pomoc obětem trestných činů. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/>.

⁴¹ ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. str. 191.

⁴² www.pravniprostor.cz, Sociální pomoc [online]. Ostrava: ATLAS consulting spol. s r.o., 2016 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/h-pomocobetem-svedkum-trestnych-cinu>

⁴³ www.pravniprostor.cz, Sociální pomoc [online]. Ostrava: ATLAS consulting spol. s r.o., 2016 [cit. 2018-03-13]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/trestni-pravo/h-pomocobetem-svedkum-trestnych-cinu>

Sociální pomoc pro oběti trestných činů spočívá v komplexní síti nestátních organizací, státních institucí a programů, které nabízejí odbornou podporu a poradenství. Mezi známé nestátní organizace v tomto oboru patří Bílý kruh bezpečí, který zahrnuje právní a psychologickou pomoc a také sociální asistenci.⁴⁴ Cílem sociální pomoci je umožnit oběti vrátit se do normálního života po traumatickém zážitku trestného činu. Tato podpora zahrnuje ochranu pracovního místa nebo vzdělávacího zařízení, ochranu soukromí a prevenci před možným zveřejněním události prostřednictvím médií a další pomocná opatření⁴⁵.

⁴⁴ Tamtéž.

⁴⁵ HOLCR, K. *Kriminologie: komentář*. Praha: Leges, 2009. str 166.

6 Subjekty poskytující pomoc obětem trestných činů

Rozsáhlý systém pomoci obětem trestných činů se opírá o pestré spektrum subjektů, které se snaží těmto postiženým jedincům poskytnout podporu a pomoc. Od státních orgánů, neziskových organizací a právníků až po psychologické a sociální poradce. Tito aktéři tvoří klíčové prvky poskytování pomoci. Jejich role a angažovanost mají zásadní význam při zajišťování důležitých služeb a ochrany pro oběti těchto tragických událostí. V tomto kontextu se zkoumají a analyzují různé subjekty a jejich role v poskytování pomoci obětem trestných činů, jejichž cílem je navrátit postiženým jedincům důstojnost a stabilitu v jejich životech.

Určité subjekty a organizace hrají klíčovou roli v poskytování pomoci obětem trestných činů. Zákonem o obětech trestné činnosti je pečlivě specifikováno, jaké subjekty mají oprávnění poskytovat pomoc v různých formách. Mezi tyto subjekty patří organizace s akreditací pro poskytování právních informací a restorativních programů. Tito pracovníci disponují potřebnými zkušenostmi a znalostmi pro poskytování právní pomoci a poskytování programů zaměřených na obnovu normálního života poškozených v důsledku trestného činu.

Dalšími subjekty, které hrají důležitou roli, jsou organizace poskytující psychologickou a sociální podporu obětem. Tyto subjekty operují v souladu se zákonem o sociálních službách a poskytují obětem nezbytnou psychologickou a sociální podporu, aby jim pomohly překonat následky trestné činnosti a znovu se začlenit do běžného života.

Kromě toho jsou zde advokátní služby, které hrají klíčovou úlohu při právním zastupování obětí. Advokáti nabízejí obětem právní pomoc, pomáhají jim v procesu náhrady škody a zajišťují ochranu a prosazování jejich práv v rámci trestního řízení.

Nelze opomenout ani probační a mediační střediska, která nabízejí alternativní způsoby řešení sporů a konfliktů. Tyto střediska pomáhají obětem a pachatelům najít cestu k vyrovnání se s důsledky trestné činnosti a obnově vztahů ve formě probace a mediace. Tímto způsobem se snaží minimalizovat dopad trestných činů na oběti a pachatele. Jednotlivé subjekty pomoci budou dále v práci rozebrány ⁴⁶.

⁴⁶ *LaStrada Česká Republika o.p.s.* [online] 2021 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.strada.cz/cz>.

6.1 Policie České republiky

Policie České republiky hraje klíčovou roli v poskytování pomoci obětem trestných činů, hlavně díky tomu, že ve velké míře je právě policista první osoba, s kým přijde oběť do kontaktu.

Od roku 2010 spolupracuje s policejními psychologickými intervencemi, kde poskytuje informace a podporu obětem trestných činů. Jejich cílem je minimalizovat riziko sekundární viktimizace a pomoci při zvládnání stresu spojeného s trestním řízením. Policie zprostředkovává obětem informace o možnostech odborné pomoci a právní podpoře. Poskytuje také možnost kontaktu s neziskovými organizacemi, které nabízejí psychologické, sociální a právní služby pro oběti trestných činů. Jejich role zahrnuje zajištění citlivého a respektujícího přístupu ke každé oběti, a to s ohledem na povahu trestného činu.

Nabízejí obětem informace o právech, ochraně soukromí a pomáhají s plným uplatněním jejich práv v rámci trestního řízení. Policie ČR také zajišťuje ochranu obětí před hrozícím nebezpečím a druhotnou újmu. Jejich práce spočívá v srozumitelném informování obětí o jejich právech a možnostech, které jim „TŘ“ poskytuje. Důležitým prvkem poskytované pomoci je i finanční podpora, kde policie umožňuje obětem získat peněžitou pomoc a uplatnit náhradu škody. Toto všechno se děje s cílem minimalizovat stres a trauma, které může obětem trestných činů způsobit. Policie ČR podporuje rovněž rozhodnutí oběti podat trestní oznámení, poskytují informace o průběhu trestního řízení a různé možnosti, které obětem pomáhají rozhodnout se v náročných situacích. Zapojení policie do procesu pomoci obětem trestných činů je důležitou součástí ochrany a podpory občanů, kteří se stali obětí trestného činu. Jejich aktivní přístup a odborná pomoc pomáhá minimalizovat dopady, které taková situace může mít na život obětí a jejich okolí. Pomoc policie obětem trestných činů je multifaktoriální a zahrnuje širokou škálu služeb, které mají za cíl nejen poskytnout informace, ale také psychologickou, sociální a právní podporu obětem.

Policie je v první linii kontaktu s oběťmi trestných činů a má klíčovou roli v poskytování informací, podpory a ochrany obětí. Jejich práce zahrnuje citlivý a zdvořilý přístup ke každé oběti a respektování jejich individuálních potřeb a situace. Aktivně spolupracuje s neziskovými organizacemi, aby obětem poskytla komplexní podporu a

pomoc. Jejich cílem je minimalizovat stres, trauma a dopady, které může trestný čin způsobit obětem a jejich blízkým⁴⁷.

Policie také spolupracuje s dalšími právníckými a fyzickými subjekty v několika oblastech. Tyto oblasti zahrnují prevenci kriminality a sociálně patologických jevů, organizaci vzdělávacích aktivit zaměřených na vnitřní pořádek a bezpečnost, poskytování podpory, péče a pomoci obětem trestných činů, a také zmírňování následků těchto činů. Dále se tato spolupráce vztahuje na prevenci a zvládnutí krizových situací a mimořádných událostí v oblasti vnitřního pořádku a bezpečnosti. Kromě toho policie spolupracuje i se subjekty, které pracují s pachateli trestných činů a jedinci s rizikovým chováním. Také se zapojuje do činností organizací, které slouží k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti⁴⁸.

6.2 Bílý kruh bezpečí

Organizace Bílý kruh bezpečí byla založena v roce 1991, má registraci v evidenci poskytovatelů sociálních služeb Ministerstva práce a sociálních věcí a je také zanesena v rejstříku subjektů poskytujících pomoc obětem trestných činů Ministerstva spravedlnosti (v souladu se zákonem č. 45/2013 Sb.)⁴⁹. Poskytovaná pomoc Bílého kruhu je komplexní, což znamená, že oběti mají možnost konzultovat své aktuální problémy a otázky týkající se právních záležitostí a také asistenci v oblasti psychosociální péče v rámci jediné poradny⁵⁰.

Bílý kruh bezpečí klade důraz na odbornost, diskretnost a komplexnost poskytované pomoci, soustředí se na vytvoření bezpečného prostředí pro klienty a podporuje je v uplatňování jejich práv. Kromě toho, že poskytují informace o dostupných službách, pomáhají také klientům s dosažením jejich cílů. Tato pomoc je dostupná prostřednictvím telefonických linek, poraden a intervenčních center. Tímto

⁴⁷ HODAČOVÁ, V. Více informací pro oběti trestných činů. *Policie České republiky* [online] 2020 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vice-informaci-pro-obeti-trestnych-cinu.aspx>.

⁴⁸ ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

⁴⁹ Poslání a činnost. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.

⁵⁰ BLAŽEK, P., FISCHER, S., ŠKODA, J. *Delikvence: analýza produktů činnosti delikventní subkultury jako diagnostický a resocializační nástroj*. Praha: Grada Publishing, 2019. str. 160.

způsobem se snaží poskytnout podporu lidem zasaženým trestnou činností, přičemž věnují pozornost jednotlivým situacím a individuálním potřebám ⁵¹.

Zde je stručný přehled poskytování pomoci ⁵²:

- provoz bezplatné nonstop linky 116 006, a to jak obětem trestných činů, tak domácího násilí,
- provoz poraden BKB, které působí v řadě měst ČR, a to např. v Praze, Olomouci, v Brně, v Českých Budějovicích, v Liberci nebo v Ostravě,
- provozována je také centrála BKB v Praze a Intervenční centrum v Ostravě,
- zvláště zranitelné oběti trestného činu a pozůstalí se mohou obrátit na klíčové sociální pracovníky (případové manažery),
- provozována je též linka BKB 257 317 110, a to nonstop 24 hodin denně jak pro oběti, tak svědky trestných činů.

6.3 Probační a mediační služba

Probační a mediační služba České republiky je součástí resortu spravedlnosti a zaměřuje se na oblast trestní politiky. Je výsledkem spolupráce sociální práce a trestního práva a vznikla na základě zákona č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o probační a mediační službě“ nebo „ZOPMS“).

Jejím hlavním úkolem je usilovat o alternativní řešení trestné činnosti. Tato služba se snaží o efektivní vyřešení konfliktů spojených s trestnou činností a organizuje výkon alternativních trestů s ohledem na poškozené, ochranu komunity a prevenci kriminality. Mezi hlavní aktivity služby patří mediace, práce s dětmi, obecně prospěšné práce, podpora poškozených, dohled nad podmíněně propuštěnými a podmíněně odsouzenými.

Cíle této služby jsou mnohostranné. Usiluje o začlenění obviněných do společnosti, respektování právních norem a ochranu zájmů poškozených. Také se snaží

⁵¹ Poslání a činnost. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.

⁵² Tamtéž.

zapojit poškozené do procesu odškodnění a obnovit jejich důvěru ve spravedlnost. Přispívá k ochraně společnosti efektivním řešením konfliktních situací spojených s trestným jednáním. Spolupráce Probační a mediační služby se soudy, státním zastupitelstvím a Policií ČR je velmi úzká, a tím se propojuje sociální práce s výkonem práva. Jejich cílem je zlepšení komunikace, urychlení řešení sporů a nalezení kompromisů.

Základní pojmy jako probace a mediace jsou klíčové pro fungování této služby. Probace zahrnuje dohled nad obviněnými či odsouzenými a provádí se prostřednictvím alternativních trestů, jako jsou obecně prospěšné práce. Mediace se zaměřuje na řešení sporů mezi obviněnými a poškozenými s cílem uzavření konfliktu. Každý se může obrátit na Probační a mediační službu prostřednictvím soudu, státního zastupitelství nebo i samostatně, pokud trestní řízení ještě neskončilo. Služba poskytuje informační podporu pro občany, kteří potřebují konzultace v této oblasti ⁵³.

6.4 Další neziskové organizace

Centrum Pomoci Obětem Trestných Činů (CPOTC) je organizace, která se specializuje na poskytování podpory a pomoci lidem, kteří se stali oběťmi trestných činů. Jeho hlavním cílem je poskytovat komplexní pomoc a podporu v rámci právních, psychologických, a sociálních oblastí. Mezi služby, které CPOTC obvykle poskytuje, patří:

- Poskytování odborného poradenství a podpory, která zahrnuje psychologické poradenství, podporu při zvládnání emocionální zátěže a řešení následků trestného činu.
- Poskytování informací a poradenství ohledně práv obětí trestných činů, informace o trestním řízení, soudních procesech a dalších právních otázkách.
- Reakce na krizové situace, kdy je oběť ohrožena nebo je v akutním stavu. Tato pomoc je zaměřena na okamžitou podporu a zajištění bezpečí.
- Poskytování informací o dostupných zdrojích pomoci, jako jsou dočasné ubytování, zdravotní péče nebo jiné služby podle konkrétních potřeb.

⁵³ *Centrum sociálních služeb Praha: Krizové centrum RIAPS* [online] 2023 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.csspraha.cz/kc-riaps>.

Linka bezpečí je telefonická linka, která je k dispozici obětem trestných činů či lidem ohroženým násilím a nedovoleným jednáním⁵⁴. Tato linka poskytuje anonymní a důvěrnou podporu a poradenství, kdy osoby v těžkých situacích mohou získat pomoc prostřednictvím telefonu. Služba je často poskytována zkušenými odborníky, kteří jsou schopni naslouchat a poskytnout rady a podporu v obtížných situacích. Linka bezpečí může být dostupná 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a je určena pro ty, kteří se cítí ohroženi nebo potřebují okamžitou pomoc⁵⁵.

Poradna pro oběti násilí (PON) je instituce nebo organizace, která poskytuje široké spektrum služeb a podpory lidem, kteří se stali oběťmi násilí různého druhu. Tato poradna se zaměřuje na poskytování podpory, poradenství a informací pro ty, kteří zažili fyzické, emocionální, psychické či jiné formy násilí. Hlavním účelem Poradny pro oběti násilí je poskytnout bezpečné prostředí pro oběti, kde mohou hovořit o svých zkušenostech, získat podporu a porozumění pro svou situaci. Poradna může nabízet psychologickou pomoc, právní poradenství, informace o právech obětí, pomoc při zvládnání traumatu nebo emocionální podporu během procesu zotavování se z násilí. Poradny pro oběti násilí obvykle spolupracují s dalšími institucemi a organizacemi, jako jsou policie, zdravotnická zařízení, neziskové organizace, a mohou být propojeny s telefonickými linkami pomoci nebo zařízeními poskytujícími útočiště pro lidi v násilných situacích. Cílem Poradny pro oběti násilí je především pomoci obětem získat potřebnou podporu, porozumění a nástroje k tomu, aby mohly lépe zvládnout násilné situace, kterým čelí, a postupně se z nich zotavovat.

Organizace ROSA (Respektovaná, otevřená, silná, aktivní) je další neziskovou organizací v České republice, která se zaměřuje na pomoc obětem trestných činů, konkrétně obětem domácího a rodinného násilí⁵⁶. Poskytuje komplexní podporu a služby pro ženy, které prožily násilí, a jejich děti. ROSA se věnuje nejen poskytování krizové intervence a bezpečného útočiště pro oběti, ale také jim nabízí psychosociální poradenství, právní pomoc, terapeutické skupiny, a podporu v procesu návratu do běžného života. Tato organizace je známá svou snahou nejen poskytovat okamžitou pomoc v obtížných situacích, ale také pracovat na dlouhodobém zmírnění následků

⁵⁴ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 121.

⁵⁵ O nás. *Linka bezpečí* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.linkabezpeci.cz/o-nas>.

⁵⁶ VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. str. 168.

domácího násilí a podporovat oběti v procesu osamostatnění a návratu do normálního života. ROSA je důležitým subjektem pro ty, kteří se ocitnou v nepříznivých podmínkách domácích násilí a hledají pomoc a podporu ⁵⁷.

Liga lidských práv (LLP) je nezisková organizace v České republice, která se specializuje na ochranu lidských práv a občanských svobod. Jejím hlavním cílem je sledování dodržování lidských práv, prosazování spravedlnosti a boj proti diskriminaci v České republice. LLP se zaměřuje na různorodé oblasti lidských práv, včetně ochrany práv menšin, boje proti rasismu, monitorování spravedlivého soudnictví, ochrany práv zadržených osob, dětí, imigrantů a uprchlíků. Organizace také sleduje a zaznamenává případy porušování lidských práv, poskytuje právní pomoc a poradenství obětem těchto porušení. Jednou z hlavních aktivit Ligy lidských práv je veřejné vzdělávání a osvěta o lidských právech, právních aspektech a otázkách týkajících se občanských svobod. Snaží se šířit informace o lidských právech a jejich významu v demokratické společnosti prostřednictvím kampaní, vzdělávacích programů a publikační činnosti. Liga lidských práv se aktivně angažuje v mezinárodních i národních sítích a spolupracuje s dalšími lidskoprávními organizacemi, aby podpořila ochranu lidských práv nejen v České republice, ale i ve světě. Její práce je zaměřena na prosazování rovnosti, spravedlnosti a dodržování lidských práv ve společnosti ⁵⁸.

Závěrem lze konstatovat, že neziskové organizace hrají klíčovou roli v poskytování podpory a pomoci obětem trestných činů. Vedle již zmíněných organizací, jako je CPOTC, Linka bezpečí, PON a Liga lidských práv, existuje řada dalších iniciativ a neziskových subjektů, které se věnují pomoci obětem. Tyto organizace působí v různých oblastech, poskytují různorodé služby a hrají nenahraditelnou roli při obnově důstojnosti a práv postižených. Je důležité si být vědom toho, že tato síť podpory je bohatá a rozmanitá, což nabízí obětem širokou škálu možností, jak získat potřebnou pomoc a podporu v náročných obdobích.

⁵⁷ ROSA: *Centrum pro ženy* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/#>.

⁵⁸ *Liga lidských práva* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://llp.cz/>.

7 Subjekty poskytující pomoc obětem trestné činnosti v Jihočeském kraji

Jihočeský kraj čelí různým typům trestné činnosti, s důrazem na majetkovou trestnou činnost, která se zaměřuje zejména na právnické osoby. Tyto oběti utrpí škodu především na odcizených věcech, finančních prostředcích a zařízeních. Krádeže vloupáním do bytů a jiných prostorů postihují osoby různého věku a sociálního postavení. Naopak podvodné praktiky směřující k vylákání finančních částek se často zaměřují na seniory nad 70 let.

Násilné trestné činy, zejména vraždy, často souvisejí s oběťmi, které se znaly s pachatelem, na rozdíl od loupeží, které cílí na náhodně vybrané oběti. Domácí násilí představuje vážný problém, který byl ještě zesílen pandemií covid-19. Zvýšená sociální izolace způsobila nárůst případů domácího násilí, kdy rodiny, považované dříve za bezpečné místo, se staly rizikovými prostředími. To vedlo k nárůstu napětí a konfliktů, což se odráží i v nárůstu hovorů na krizových linkách, včetně hovorů dětí. V oblasti majetkové kriminality tvoří krádeže vloupáním a krádeže prosté podstatnou část trestných činů. Pachatelé si kladou za cíl dosažení rychlého majetkového zisku. Motorová vozidla jsou také vystavena různým formám kriminality, včetně krádeží GPS modulů ze zemědělských traktorů⁵⁹.

Pandemie měla vliv i na vyhledávání pomoci, kde distanční konzultace nahradily osobní návštěvy. Celkově lze konstatovat, že Jihočeský kraj čelí různým výzvám v oblasti trestné činnosti, ať už jde o majetkovou kriminalitu, násilné trestné činy či domácí násilí. V roce 2020 došlo ke snížení celkového počtu přestupků v porovnání s rokem 2019, nicméně se objevily nové trendy a výzvy, které si vyžádaly přizpůsobení strategií boje proti trestné činnosti a následně pomoci obětem trestných činů⁶⁰.

⁵⁹ Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online] 2022 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: file:///C:/Users/Votocek/Downloads/Zprava_o_bezpecnostni_situaci_na_uzemi_CR_za_rok_2021.pdf, s. 15.

⁶⁰ Krajské ředitelství policie Jihočeského kraje. Zpráva o situaci v oblasti bezpečnosti a veřejného pořádku na území Jihočeského kraje v roce. České Budějovice, roky 2019 a 2020.

7.1 Policie České republiky v Jihočeském kraji

Policie v Jihočeském kraji hraje klíčovou roli v zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti občanů. Orgány činné v trestním řízení, konkrétně Česká policie, jsou odpovědné za prevenci a řešení trestné činnosti na území kraje.

Krajské ředitelství koordinuje činnost policie v Jihočeském kraji a zajišťuje, aby byly plněny stanovené úkoly. V rámci tohoto uspořádání působí obvodní oddělení v konkrétních městech a obcích, zabezpečují místní bezpečnost a spolupracují s občany. Policisté jsou rozděleni do hlídek, které monitorují veřejný prostor, a vyšetřovatelů, kteří se zabývají řešením trestných činů. Prevence trestné činnosti je důležitou součástí jejich práce, a může zahrnovat spolupráci s veřejností a školami prostřednictvím vzdělávacích programů.

Policie v Jihočeském kraji rovněž poskytuje pomoc obětem trestných činů. Tato pomoc zahrnuje spolupráci s občanskými iniciativami a bezpečnostními radami k identifikaci místních potřeb a rizik. Kromě toho jsou obětem poskytovány informace o postupu vyšetřování a nabízena psychologická podpora. Policie aktivně spolupracuje s neziskovými organizacemi a úřady na vytváření partnerství pro poskytování právní a sociální pomoci obětem. V případech, kdy jsou svědci ohroženi, policie zajišťuje opatření k jejich ochraně v rámci svědecké ochrany. Vedle toho se snaží zvyšovat povědomí o prevenci trestné činnosti prostřednictvím informačních kampaní zaměřených na veřejnost. Celkově lze konstatovat, že policie v Jihočeském kraji aktivně pracuje na vytváření bezpečného prostředí a zajištění toho, aby oběti trestných činů obdržely veškerou potřebnou podporu a ochranu. Jejich role přesahuje pouhé vyšetřování zločinů a zahrnuje také prevenci a spolupráci s komunitou na zlepšení celkové bezpečnosti v kraji ⁶¹.

7.2 Probační a mediační služba v Jihočeském kraji

Probační a mediační služba v Jihočeském kraji představuje multidisciplinární profesní instituci spojující sociální práci a právo, s cílem zprostředkovat efektivní a společensky prospěšné řešení konfliktů spojených s trestnou činností. Tato služba rovněž organizuje a zajišťuje výkon alternativních trestů a opatření, s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. V Jihočeském kraji tato služba

⁶¹ HODAČOVÁ, V. Více informací pro oběti trestných činů. *Policie České republiky* [online] 2020 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vice-informaci-pro-obeti-trestnych-cinu.aspx>.

působí prostřednictvím 7 středisek, kde pracuje celkem 35 pracovníků, včetně probačních úředníků, asistentů a lektorů programového centra. Cílem činnosti je nejen zprostředkování řešení konfliktů, ale také poskytování pomoci obětem trestné činnosti a podpora pachatelů v procesu začlenění do společnosti. Služba se aktivně angažuje ve spolupráci s orgány činnými v trestním řízení, neziskovým sektorem, školami a dalšími institucemi. V rámci svých aktivit nabízí služba různé resocializační programy, jako například programová centra, která poskytují standardizované resocializační programy pro pachatele. Služba také spolupracuje s nevládními organizacemi a školami na vytváření programů pro nezletilé a mladistvé, kteří se dopustili protiprávního jednání. V roce 2022 byl v Jihočeském kraji otevřen Probační dům, jedinečný projekt v rámci celé ČR, poskytující pobytový resocializační program pro osoby podmíněně propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody. Cílem tohoto programu je podpora klientů při návratu do běžného života a prevence recidivy. Celkově je činnost v Jihočeském kraji zaměřena na poskytování komplexní pomoci v oblasti trestní politiky, resocializace pachatelů a prevence kriminality ⁶².

7.3 Bílý kruh bezpečí v Jihočeském kraji

Občanské sdružení Bílý kruh bezpečí nedávno zahájilo provoz nové regionální poradny v Českých Budějovicích, která slouží k poskytování komplexní poradenské pomoci obětem, svědkům a pozůstalým po obětech trestného činu. Tato poradna je součástí celostátní sítě Bílého kruhu bezpečí v České republice a bude mít odborníky k dispozici každé úterý od 17:00 do 20:00 hodin na adrese Riegrova 51.

Bílý kruh bezpečí si klade za cíl rychle reagovat na akutní volání o pomoc v Jihočeském kraji, i když se jedná o oblast s nízkou kriminalitou, která však stále eviduje několik set trestných činů ročně. Poradna bude úzce spolupracovat s centrálním ústředím a nonstop linkou Bílého kruhu bezpečí, která poskytuje pomoc v případě potřeby. V období od ledna do října 2010 bylo v Jihočeském kraji zaznamenáno několik stovek trestných činů, včetně vražd, úmyslného ublížení na zdraví, loupeží, vydírání a dalších. I přes nízkou kriminalitu v regionu se tak České Budějovice staly osmým krajským městem, kde Bílý kruh bezpečí poskytuje osobní služby. Poradna v Českých Budějovicích nabízí bezplatné a diskrétní odborné poradenství, zahrnující právní

⁶² *Probační a mediační služba* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.pmscr.cz/>.

informace, praktické rady, psychickou a morální podporu. Služba bude k dispozici vždy v úterý od 17:00 do 20:00 hodin bez nutnosti předchozí objednávky.

Bílý kruh bezpečí plánuje reagovat na mimořádně závažné situace ve spolupráci s Centrálou Bílého kruhu bezpečí, což zahrnuje například výjezdy, doprovody k soudu nebo psych rekondiční víkendové pobyty. Pro další pomoc a informace mimo úterý je k dispozici nonstop linka pomoci Bílého kruhu bezpečí na telefonním čísle 257 317 110

⁶³.

⁶³ Bílý kruh bezpečí otevřel v Českých Budějovicích svou novou poradnu. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2011 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/aktuality/n8-bily-kruh-bezpeci-otevrel-v-ceskych-budejovicich-svou-novou-poradnu/>.

8 Linky důvěry a krizová centra v Jihočeském kraji

8.1 Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s.

Krizové centrum pro děti a rodinu vzniklo v roce 2003 jako společný projekt Krajského úřadu Jihočeského kraje a Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Od té doby prošlo několika změnami a v současné době poskytuje psychosociální služby v rámci registrované sociální služby krizová pomoc (dle zákona 108/2006 Sb.) a je pověřeno k výkonu sociálně právní ochrany dětí (dle zákona 359/1999 Sb.). Tato organizace sídlí na adrese T. G. Masaryka 114, 381 01 Český Krumlov-Latrán okres Český Krumlov, Jihočeský kraj ⁶⁴.

8.2 Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci

Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci má za úkol podporovat jednotlivce v obtížných životních situacích, poskytovat jim nezbytné dovednosti pro samostatný život v běžném prostředí a podporovat převzetí odpovědnosti za vlastní život. Umístěné v Kostelci u Hluboké nad Vltavou, toto krizové centrum nabízí nepřetržitou pobytovou sociální službu s kapacitou 25 lůžek v 5 pokojích. Hlavní cíle poskytované sociální služby zahrnují ubytování pro zletilé matky/otce s dětmi do 18 let, těhotné ženy a osamělé ženy, a to po dobu nezbytně nutnou. Dále centrum motivuje tyto jednotlivce k odpovědnému přístupu k životu, výchově a péči o děti, správě domácnosti a efektivnímu hospodaření s dostupnými finančními prostředky.

Vedle toho se snaží podporovat uživatele k činnostem, které nevedou k dlouhodobému setrvání v nepříznivé sociální situaci. Cílovou skupinou osob jsou rodiny s dětmi, osoby bez přístřeší, jednotlivci v krizové situaci, oběti domácího násilí a jednotlivci, kteří vedou rizikový způsob života nebo jsou jím ohroženi. Tato organizace sídlí na adrese 373 41 Hluboká nad Vltavou okres České Budějovice, Jihočeský kraj ⁶⁵.

⁶⁴ O nás. *Krizové centrum pro děti a rodinu* [online] 2015 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.ditevkrizi.cz/o-nas/>.

⁶⁵ *Jihočeská RŮŽE z. s.* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://jihoceskaruze.cz/>.

8.3 Linka důvěry České Budějovice, o.p.s.

Linka důvěry hraje klíčovou roli jako první místo kontaktu pro ty, kteří se ocitnou v náročných životních situacích. Její služby jsou snadno dostupné a poskytují pomoc nepřetržitě, 24 hodin denně na čísle: +420 387 422 491. Profesionální odborníci na lince jsou vnímaví a připraveni poskytnout podporu a porozumění. Tato linka není zaměřena pouze na určitou věkovou skupinu, ale naopak poskytuje pomoc širokému spektru lidí, od dětí a mládeže po dospělé a seniory. Jejím cílem je asistovat lidem při zvládnání situací, které sami nejsou schopni řešit a které mohou ohrozit jejich duševní i fyzickou stabilitu. Po volání na linku a přijetí služby se zájemce stává klientem, který vyjadřuje ústní souhlas s poskytováním sociální služby. V případě potřeby může být klient osobně přijat pro další pomoc již následující den. Linka důvěry nenabízí pouze poslech a podporu, ale také odborné informace a orientaci ve správném směru. Spolupracuje s různými odborníky a institucemi následné péče a plní roli školícího místa pro nové pracovníky. Poskytuje také možnost praxe studentům. Celkově je linka důvěry neocenitelným zdrojem pomoci pro řešení různorodých životních problémů, včetně těch rodinných, vztahových, výchovných, zdravotních, osobních, finančních, sexuálních, sociálně-právních, domácího násilí a závislostí ⁶⁶.

8.4 Linka důvěry Strakonice

Linka důvěry v Strakonici, kterou provozuje Dyscentrum Strakonice, poskytuje e-mailovou krizovou pomoc pro všechny věkové skupiny. Je zaměřena na poskytování krizové pomoci a poradenství lidem, kteří se ocitli v obtížné životní situaci a nemohou či nechtějí tuto situaci zvládnout sami. Primárně je určena těm, kteří se cítí ohroženi, osamělí, zrazení či zmatení a z různých důvodů se nemohou svěřit svému okolí. I přes to všechno však potřebují pochopení, podporu, důvěru a kvalifikovanou radu. Linka důvěry Strakonice klade důraz na anonymitu klientů, takže pokud sami klienti nechtějí, nemusejí sdělovat své osobní údaje. Pracovníci linky důvěry striktně dodržují mlčenlivost ohledně všech osobních informací svých klientů. Na elektronické lince důvěry je možné se kdykoliv obrátit prostřednictvím e-mailu na adrese linkaduvera@dyscentrum-strakonice.cz. Odpovědi jsou zpravidla poskytovány do 3 pracovních dnů. V měsících červenec a srpen žádáme o shovívavost, neboť odpovědi se

⁶⁶ *Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice o.p.s.* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <http://www.rodinnaporadnacb.cz/linka-duvery>.

mohou zpozdít. Profesionální tým je však připraven co nejlépe reagovat na potřeby klientů⁶⁷.

8.5 Linka důvěry Arkáda

Arkáda byla založená v Písku v roce 1994, poskytuje komplexní sociální služby, včetně Krizového centra, Kontaktního centra, a Linky důvěry. Od roku 2001 Arkáda funguje každý pracovní den, poskytuje pomoc v oblasti nezaměstnanosti, sociální slabosti, zdravotních obtíží, seniorům, osobám po výkonu trestu odnětí svobody, drogově závislým a obětem domácího násilí. Tým, složený z kmen zaměstnanců a dobrovolníků, zajišťuje služby od 8:00 do 22:00 hodin. Akreditace Ministerstva vnitra platí od roku 2004. I přes absenci psaných standardů kvality, Arkáda pracuje na principu organizačního řádu, etického kodexu a technických pravidel, které jsou předávány novým členům týmu. V Jihočeském kraji má tato organizace sídlo na adrese Husovo nám. 24/2, 397 01 Písek-Budějovické Předměstí okres Písek, Jihočeský kraj kontaktní telefon je +420 382 222 300⁶⁸.

⁶⁷ *Dyscentrem Strakonice, z.s.* [online] 2013 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <http://www.dyscentrum-strakonice.cz/index.php/linka-duvery>.

⁶⁸ *Arkáda: Sociálně psychologické centrum* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.arkadacentrum.cz/>.

9 Empirická část

9.1 Cíl výzkumu

Primárním cílem kvantitativního výzkumu bylo zjištění informovanosti veřejnosti o subjektech, formách a existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů. Sekundárním cílem kvantitativního výzkumu bylo jednak posoudit dostupnost podpory a informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji, a jednak identifikovat faktory, které nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci.

Hlavním cílem kvalitativního výzkumu bylo zjištění úrovně poskytované pomoci obětem trestných činů organizacemi působícími v Jihočeském kraji. Sekundárním cílem kvalitativního výzkumu bylo zjištění dostatečnosti pomoci poskytované obětem trestných činů na vybraném území a zjištění návrhů pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů.

9.2 Výzkumné otázky

Ke kvantitativnímu výzkumu se vztahovaly tyto výzkumné otázky:

Jak je veřejnost informována o subjektech, formách a existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů?

Jaká je dostupnost podpory a informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji?

Jaké jsou faktory, které nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci?

Ke kvalitativnímu výzkumu se vztahovaly následující výzkumné otázky:

Jaké druhy pomoci organizace v Jihočeském kraji obětem trestných činů poskytují?

Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů organizacemi v Jihočeském kraji dostačující?

Jak lze zlepšit pomoc poskytovanou obětem trestných činů organizacemi v Jihočeském kraji?

9.3 Metodika

9.3.1 Metodika sběru dat

Koncept výzkumu byl kvantitativní i kvalitativní. Pro kvantitativní výzkum byla vybrána metoda dotazníku. Strukturovaný nestandardizovaný dotazník vlastní konstrukce obsahoval celkem 15 uzavřených otázek. Dotazník byl určen k dotazování široké veřejnosti. Jednalo se o formu internetového dotazování, kdy byl dotazník v elektronické podobě zpřístupněn na internetu široké veřejnosti.

Kvalitativní výzkumná strategie byla zvolena pro realizaci strukturovaných řízených rozhovorů s pracovníky vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji. Samotné rozhovory s těmito pracovníky byly uskutečněny osobně. Pracovníkům vybraných organizací poskytujícím pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji byly pokládány následující tři základní otázky, které byly předmětem rozhovoru:

Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?

Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?

Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?

9.3.2 Technika sběru dat

Technika sběru dat kvantitativního výzkumu byla založena na internetovém dotazování.

Při kvalitativním výzkumu byla využita technika sběru dat řízenými rozhovory „tváří v tvář“.

9.3.3 Výzkumný soubor

Při využití kvantitativní výzkumné strategie, kdy byl sběr dat uskutečněn prostřednictvím dotazníků dostupných na internetu, šlo o náhodný výběr. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 64 respondentů z řad široké veřejnosti. První dvě otázky v dotazníku byly zaměřeny na zjištění dvou základních sociodemografických údajů o účastnících výzkumu, a to na zjištění pohlaví a věku respondentů (viz dále).

Otázka č. 1 – Jaké je Vaše pohlaví?

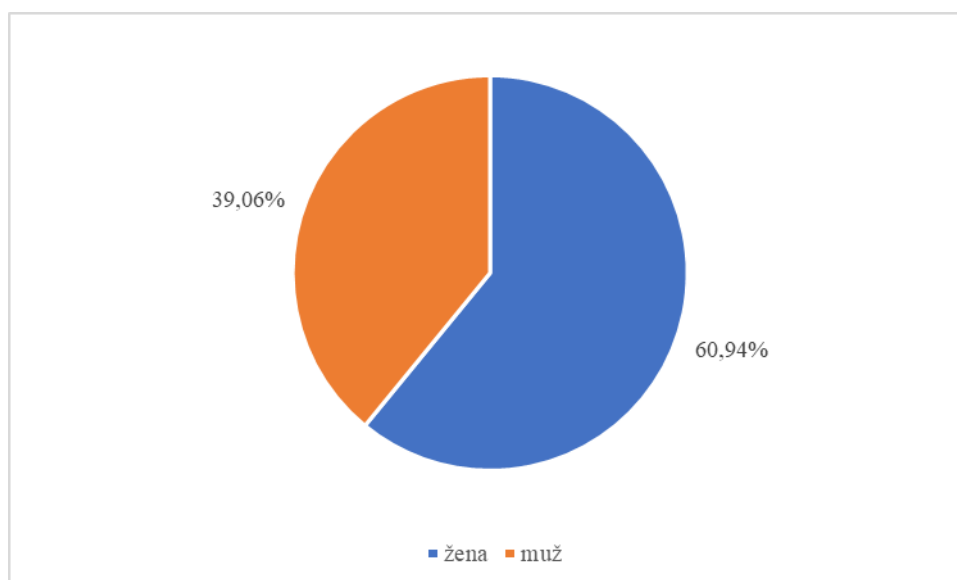
Výzkumu se zúčastnily ve větší míře ženy (39 respondentů – 60,94 %) než muži (25 dotazovaných – 39,06 %).

Tab. 1: Pohlaví respondentů

1. Jaké je Vaše pohlaví?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
žena	39	60,94
muž	25	39,06

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 1: Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 2 – Jaký je Váš věk?

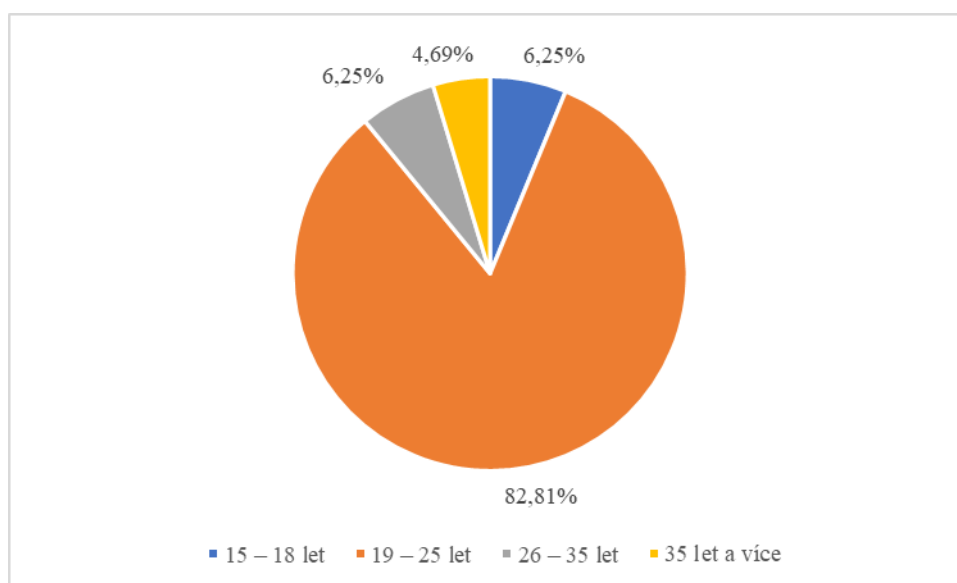
Většina účastníků výzkumu (53 respondentů – 82,81 %) byla ve věku od 19 do 25 let. 4 dotazovaní (6,25 %) měl 15 až 18 let. Stejný počet respondentů (tj. 4 účastníci dotazníkového šetření – 6,25 %) bylo ve věku od 26 do 35 let. 3 dotazovaní (4,69 %) měli 35 let a více.

Tab. 2: Věkové rozložení výzkumného souboru

2. Jaký je Váš věk?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
15–18 let	4	6,25
19–25 let	53	82,81
26–35 let	4	6,25
35 let a více	3	4,69

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 2: Věkové rozložení výzkumného souboru

Zdroj: Vlastní zpracování.

Druhý výzkumný soubor kvalitativního výzkumu byl záměrným výběrem. Tvořili jej celkem 4 pracovníci 4 vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji. Konkrétně se jednalo o pracovníky ženského pohlaví v různém věku. Věkové rozpětí se pohybovalo mezi 35 až 55 lety. Šlo o pracovníky z organizací Bílý kruh bezpečí, THEIA - krizové centrum o.p.s., Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, z.ú., a In IUSTITIA, o.p.s.

9.3.4 Realizace výzkumu

Výzkum byl realizován po dobu 2 měsíců, a sice v měsíci lednu a únoru 2024.

9.3.5 Analýza dat

Kvantitativního výzkumu realizovaného dotazníkem umístěného na internetu se zúčastnilo 64 respondentů. Data získaná z vyplněných dotazníků byla následně analyzována a zpracována v tabulkovém procesoru MS Excel, kde byly vytvořeny tabulky a grafy vyjadřující odpovědi respondentů na jednotlivé otázky v dotazníku. Pro finální prezentaci výsledků kvantitativního výzkumu byl použit textový procesor MS Word.

U kvalitativního výzkumu byli osloveni celkem 4 pracovníci 4 vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji. Strukturované řízené rozhovory s těmito pracovníky byly zpracovány formou doslovných prepisů.

9.3.6 Etika výzkumu

Všichni účastníci výzkumu byli seznámeni s jeho tématem a cílem. Dále byli ujištěni, že získané informace budou použity pouze pro účely této práce, a že bude zachována jejich anonymita. Výzkum proběhl v souladu se zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů.

9.4 Výsledky

Výsledky kvantitativního výzkumu jsou v následujícím textu prezentovány pro každou otázku v dotazníku zvlášť.

Otázka č. 3 - Stali jste se někdy obětí trestného činu?

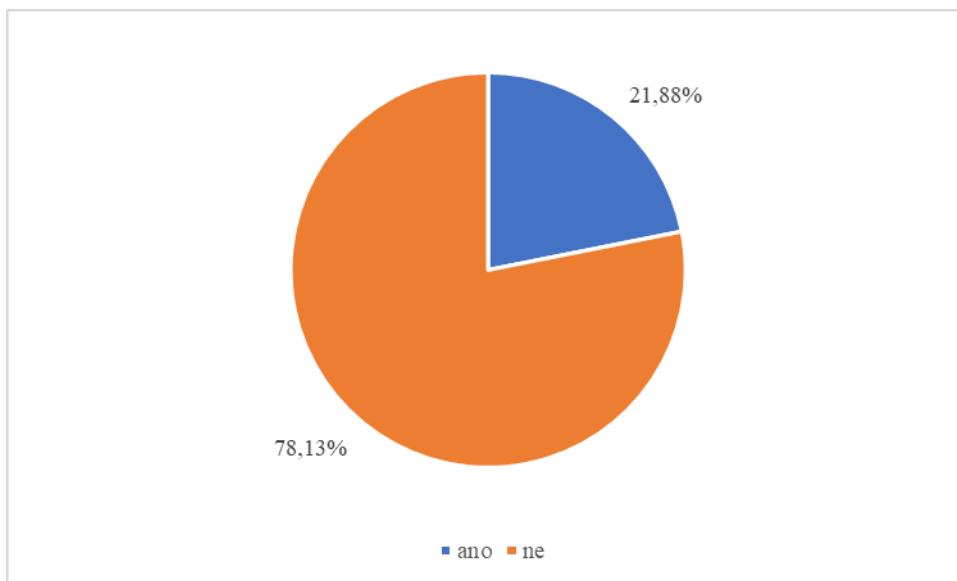
Z celkového počtu 64 respondentů (100 %), kteří se zúčastnili výzkumu, se většina z nich (50 dotazovaných – 78,13 %) obětí trestného činu ještě nikdy nestala. Naopak 14 účastníků výzkumu (21,88 %) se již v minulosti obětí trestného činu stalo.

Tab. 3: Respondenti v postavení oběti trestného činu

3. Stali jste se někdy obětí trestného činu?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	14	21,88
ne	50	78,13

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 3: Respondenti v postavení oběti trestného činu

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 4 - Souhlasíte s tím, že je důležité poskytovat pomoc obětem trestných činů?

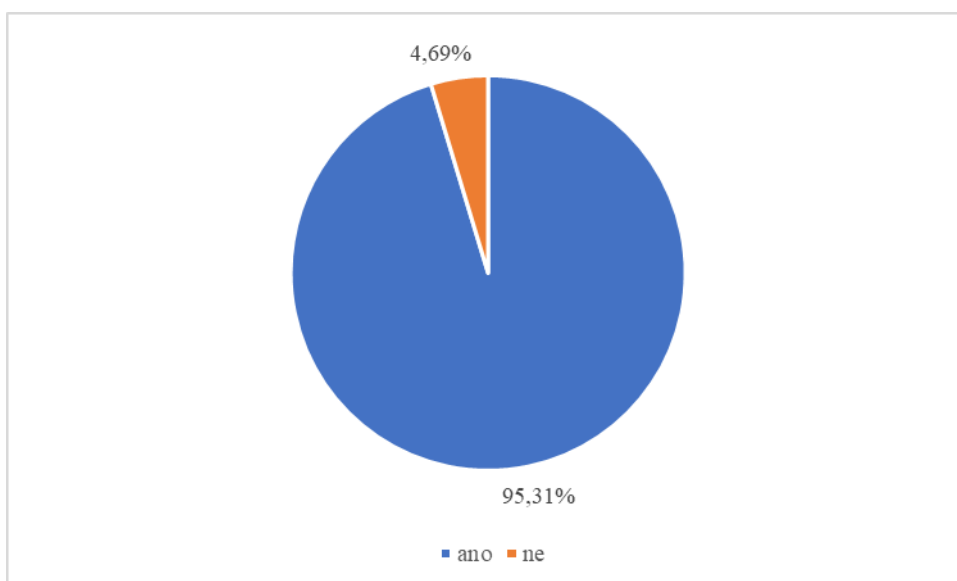
Téměř všichni respondenti (61 dotazovaných – 95,31 %) souhlasili s důležitostí poskytování pomoci obětem trestných činů. Svůj nesouhlas s tímto vyjádřili 3 účastníci výzkumu (4,69 %).

Tab. 4: Důležitost poskytování pomoci obětem trestných činů

4. Souhlasíte s tím, že je důležité poskytovat pomoc obětem trestných činů?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	61	95,31
ne	3	4,69

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 4: Důležitost poskytování pomoci obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 5 - Víte, kam by se měli oběti trestných činů obrátit, aby získaly potřebnou pomoc?

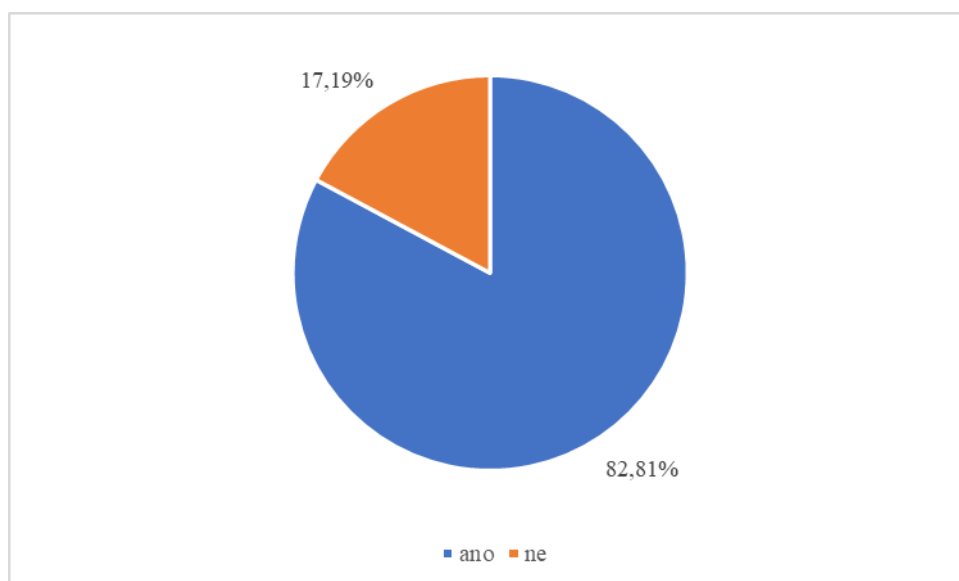
Převážná většina respondentů (53 účastníků výzkumu – 82,81 %) v dotazníku uvedla, že ví, kam by se měli oběti trestných činů obrátit, aby získaly potřebnou pomoc. Naopak 11 dotazovaných (17,19 %) přiznalo, že toto neví.

Tab. 5: Znalosti respondentů o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů

5. Víte, kam by se měli oběti trestných činů obrátit, aby získaly potřebnou pomoc?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	53	82,81
ne	11	17,19

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 5: Znalosti respondentů o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 6 - Máte povědomí o tom, jaké konkrétní formy pomoci mohou být obětem trestných činů poskytnuty?

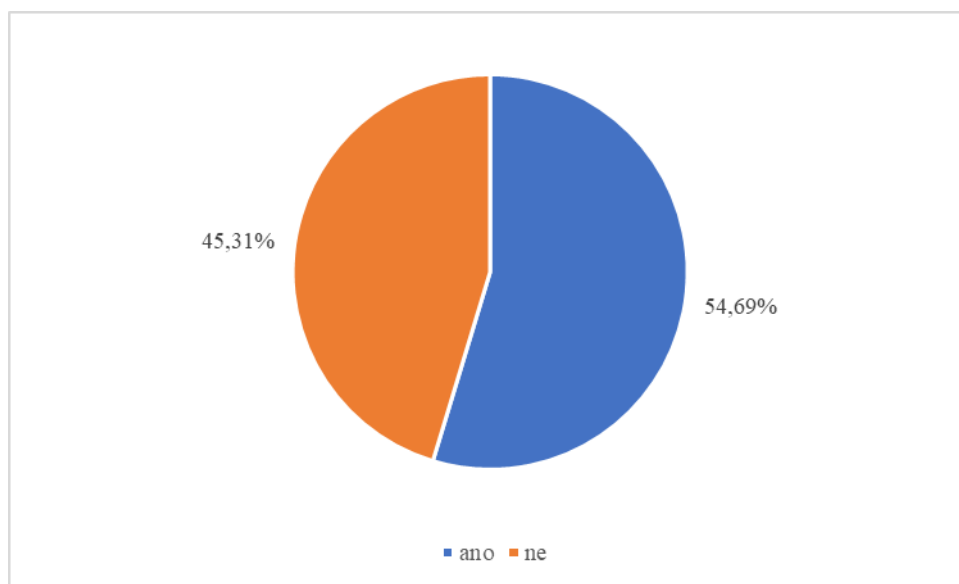
Větší polovina dotazovaných (35 respondentů – 54,69 %) má povědomí o konkrétních formách pomoci poskytovaných obětem trestných činů. 29 účastníků výzkumu (45,31 %) toto povědomí nemá.

Tab. 6: Povědomí respondentů o konkrétních formách poskytované pomoci obětem trestných činů

6. Máte povědomí o tom, jaké konkrétní formy pomoci mohou být obětem trestných činů poskytnuty?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	35	54,69
ne	29	45,31

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 6: Povědomí respondentů o konkrétních formách poskytované pomoci obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 7 - Které zdroje podle Vás obětem trestných činů chybí nejvíce?

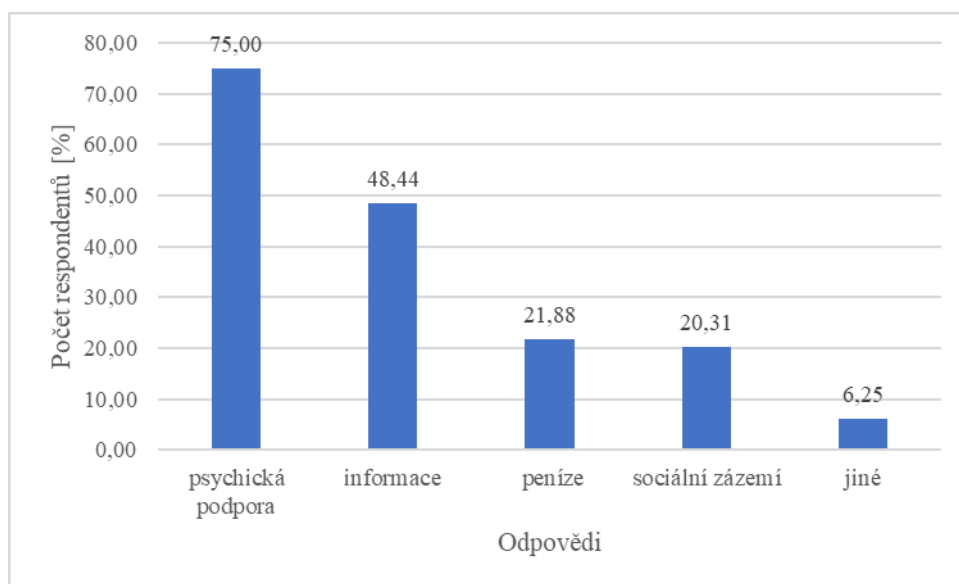
Většina respondentů (48 dotazovaných – 75 %) si myslí, že obětem trestných činů chybí v největší míře psychická podpora. Téměř polovina účastníků dotazníkového šetření (31 respondentů – 48,44 %) se domnívá, že oběti trestných činů nejvíce postrádají informace. 14 respondentů (21,88 %) má za to, že zdrojem s největší absencí obětem trestných činů jsou peníze. 13 účastníků výzkumu (20,31 %) v této souvislosti uvedlo sociální zázemí. 4 dotazovaní (6,25 %) v dotazníku uvedli jiný zdroj, který však blíže nespecifikovali.

Tab. 7: Zdroje s největší absencí obětem trestných činů

7. Které zdroje podle Vás obětem trestných činů chybí nejvíce?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
psychická podpora	48	75,00
informace	31	48,44
peníze	14	21,88
sociální zázemí	13	20,31
jiné	4	6,25

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 7: Zdroje s největší absencí obětí trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 8 - Myslíte si, že je ve Vaší lokalitě dostatečná podpora pro oběti trestných činů?

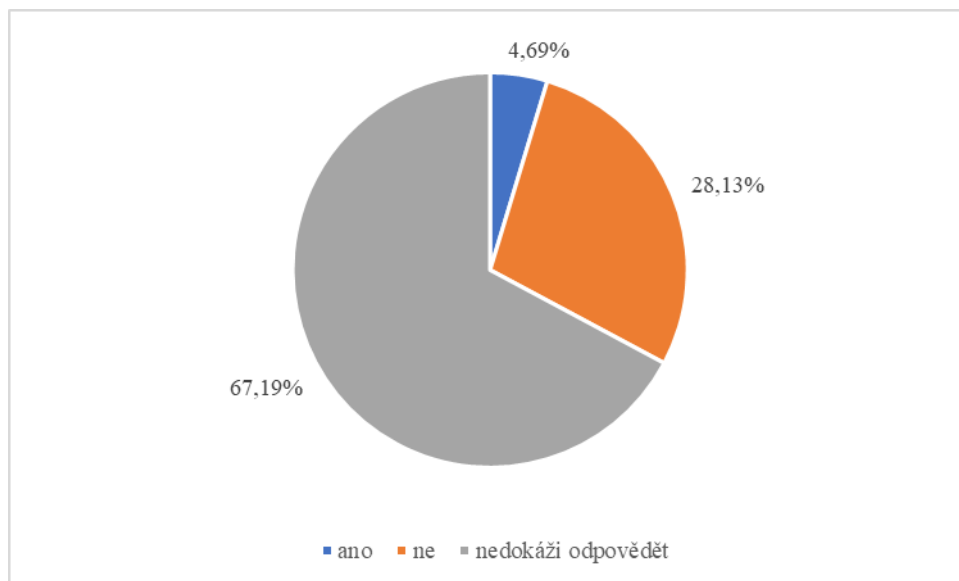
Tato otázka v dotazníku zjišťovala, zda si respondenti myslí, že je v jejich lokalitě dostatečná podpora pro oběti trestných činů. Celkem 43 dotazovaných (67,19 %) na tuto otázku nedokázalo odpovědět. 18 účastníků výzkumu (28,13 %) si myslí, že je v jejich lokalitě podpora pro oběti trestných činů dostatečná. Dalších 18 respondentů (28,13 %) se však s tímto názorem neztotožňuje.

Tab. 8: Názor respondentů na dostatečnost podpory pro oběti trestných činů

8. Myslíte si, že je ve Vaší lokalitě dostatečná podpora pro oběti trestných činů?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	3	4,69
ne	18	28,13
nedokáží odpovědět	43	67,19

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 8: Názor respondentů na dostatečnost podpory pro oběti trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 9 - Kdyby Vás požádala oběť trestného činu o pomoc, kam byste ji nasměrovali?

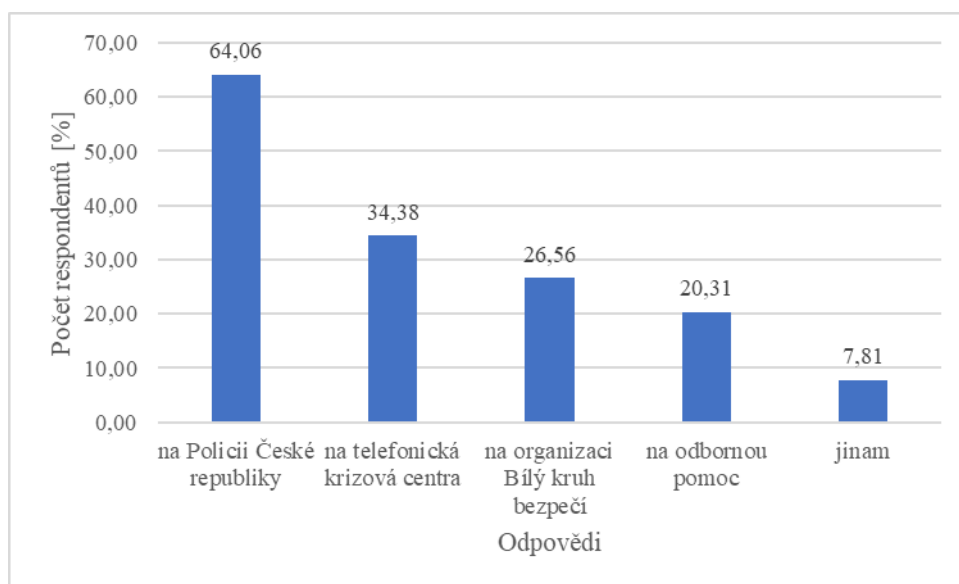
Větší polovina respondentů (41 dotazovaných – 64,06 %) by v případě potřeby poslala oběť trestného činu za účelem pomoci na Policii České republiky. 22 účastníků výzkumu (34,38 %) si v této souvislosti vzpomnělo na telefonická krizová centra, proto by oběť trestného činu nasměrovali tam. 17 respondentů (26,56 %) by oběť trestného činu odkázal na organizaci Bílý kruh bezpečí. 13 dotazovaných (20,31 %) by oběť trestného činu kvůli pomoci nasměrovalo na odbornou pomoc. 5 účastníků dotazníkového šetření (7,81 %) uvedlo, že by oběť trestného činu za účelem pomoci odkázalo jinam (bez bližšího upřesnění).

Tab. 9: Odkaz respondentů na pomoc obětem trestných činů

9. Kdyby Vás požádala oběť trestného činu o pomoc, kam byste ji nasměrovali?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
na Policii České republiky	41	64,06
na telefonická krizová centra	22	34,38
na organizaci Bílý kruh bezpečí	17	26,56
na odbornou pomoc	13	20,31
jinam	5	7,81

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 9: Odkaz respondentů na pomoc obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 10 - Domníváte se, že by měla být veřejnost lépe informována o možnostech pomoci obětem trestných činů?

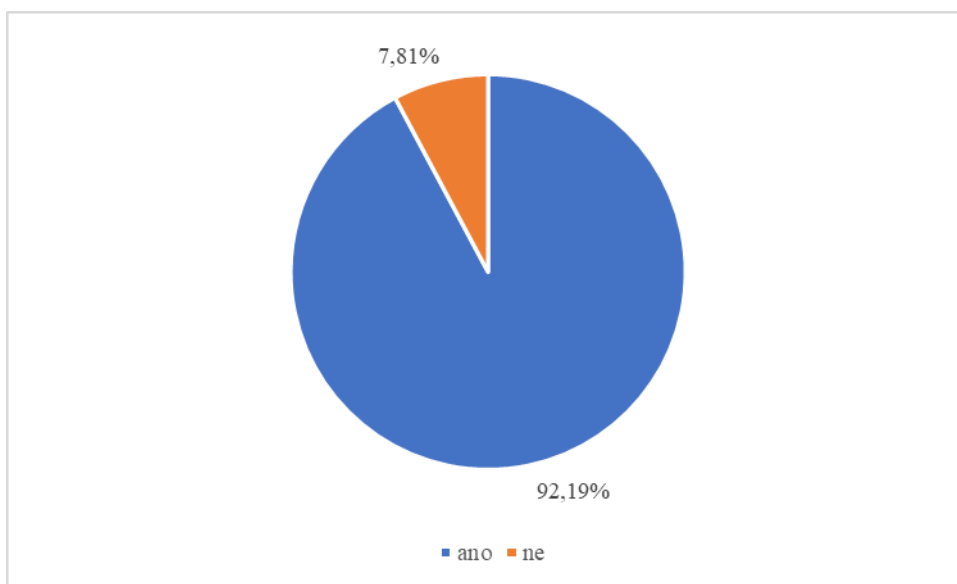
Téměř všichni respondenti (59 dotazovaných – 92,19 %) si myslí, že veřejnost měla být lépe informována o možnostech pomoci obětem trestných činů. Tento názor nezastává 5 účastníků výzkumu (7,81 %).

Tab. 10: Názor respondentů na lepší informovanost veřejnosti o možnostech pomoci obětem trestných činů

10. Domníváte se, že by měla být veřejnost lépe informována o možnostech pomoci obětem trestných činů?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	59	92,19
ne	5	7,81

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 10: Názor respondentů na lepší informovanost veřejnosti o možnostech pomoci obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 11 - Co si myslíte o dostupnosti informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji?

Celkem 23 dotazovaných (35,94 %) má za to, že dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů je v Jihočeském kraji průměrná. 20 respondentů (31,25 %) nedokázalo dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji posoudit. 14 účastníků výzkumu (21,88 %) ohodnotilo dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji jako nedostačující. Podle 6 respondentů (9,38 %) je tato dostupnost na dobré úrovni. Pouze 1 dotazovaný (1,56 %) se domnívá, že je dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji velmi dobrá.

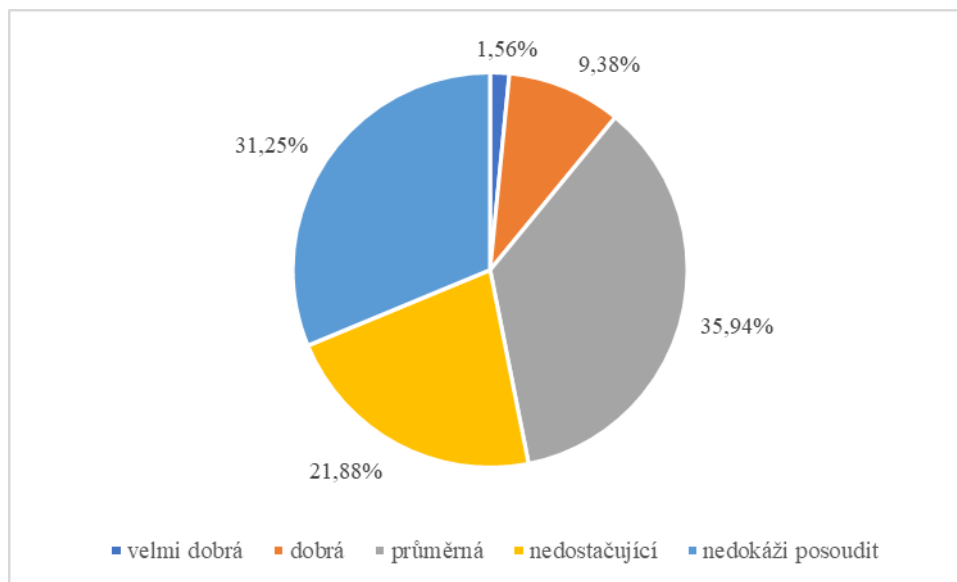
Tab. 11: Názor respondentů na dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji

11. Co si myslíte o dostupnosti informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
velmi dobrá	1	1,56
dobrá	6	9,38
průměrná	23	35,94

nedostačující	14	21,88
nedokáží posoudit	20	31,25

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 11: Názor respondentů na dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 12 - Máte povědomí o existenci dobrovolnických programů nebo organizací, které poskytují pomoc obětem trestných činů?

Větší polovina účastníků dotazníkového šetření (34 respondentů – 53,13 %) přiznala povědomí o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů. Naproti tomu 30 dotazovaných (46,88 %) o existenci dobrovolnických programů nebo organizací, které poskytují pomoc obětem trestných činů, neví.

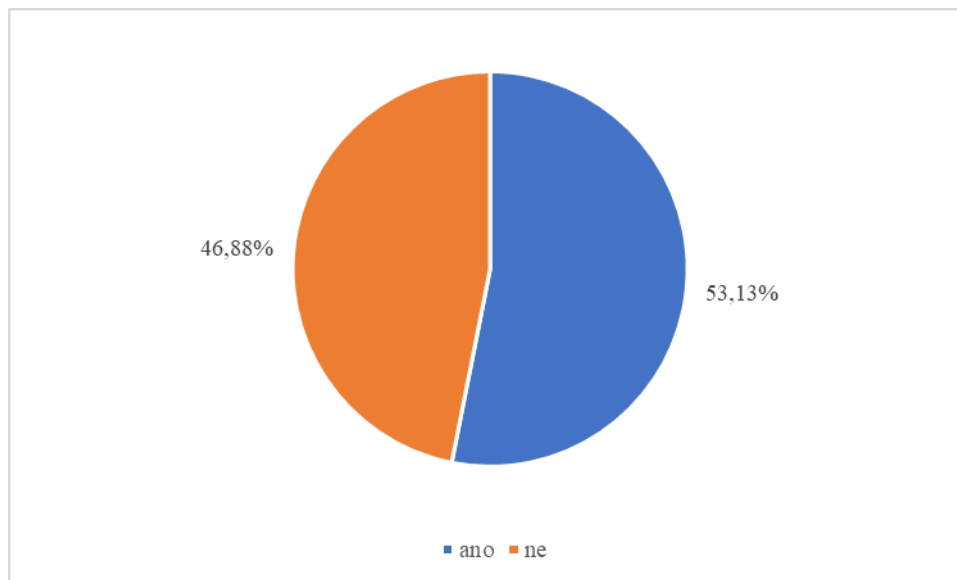
Tab. 12: Povědomí respondentů o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů

12. Máte povědomí o existenci dobrovolnických programů nebo organizací, které poskytují pomoc obětem trestných činů?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	34	53,13

ne	30	46,88
----	----	-------

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 12: Povědomí respondentů o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 13 - Podle Vás by měla být pomoc obětem trestných činů více zaměřena na prevenci, nebo na poskytování následné pomoci a podpory?

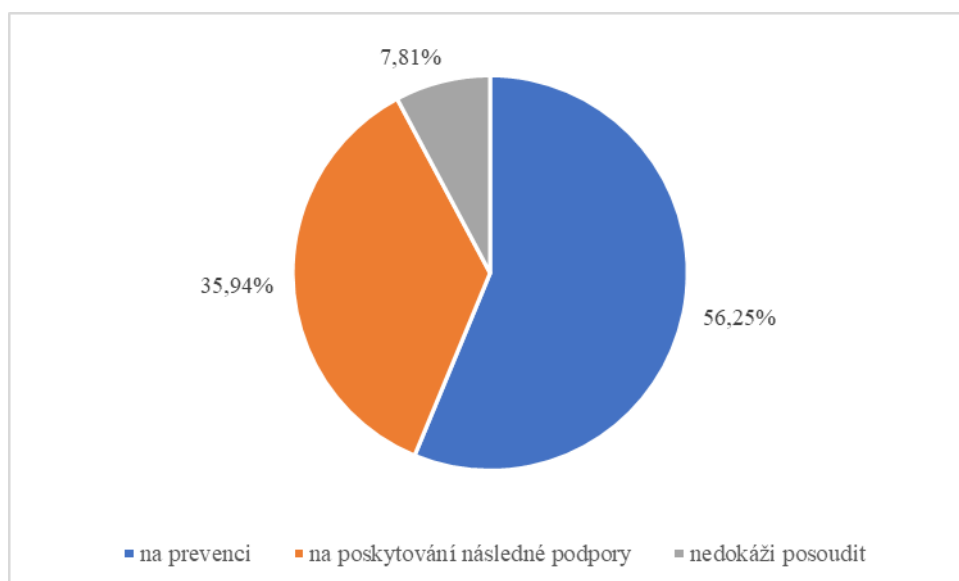
Větší polovina respondentů (36 účastníků výzkumu – 56,25 %) si myslí, že by pomoc obětem trestných činů měla být více zaměřena na prevenci, než na poskytování následné pomoci a podpory. 23 dotazovaných (35,94 %) si myslí pravý opak. 5 účastníků výzkumu (7,81 %) se k této otázce nevyjádřilo.

Tab. 13: Názor respondentů na zaměření pomoci obětem trestných činů

13. Podle Vás by měla být pomoc obětem trestných činů více zaměřena na prevenci, nebo na poskytování následné pomoci a podpory?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
na prevenci	36	56,25
na poskytování následné podpory	23	35,94
nedokáží posoudit	5	7,81

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 13: Názor respondentů na zaměření pomoci obětem trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 14 - Které faktory podle Vás nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci?

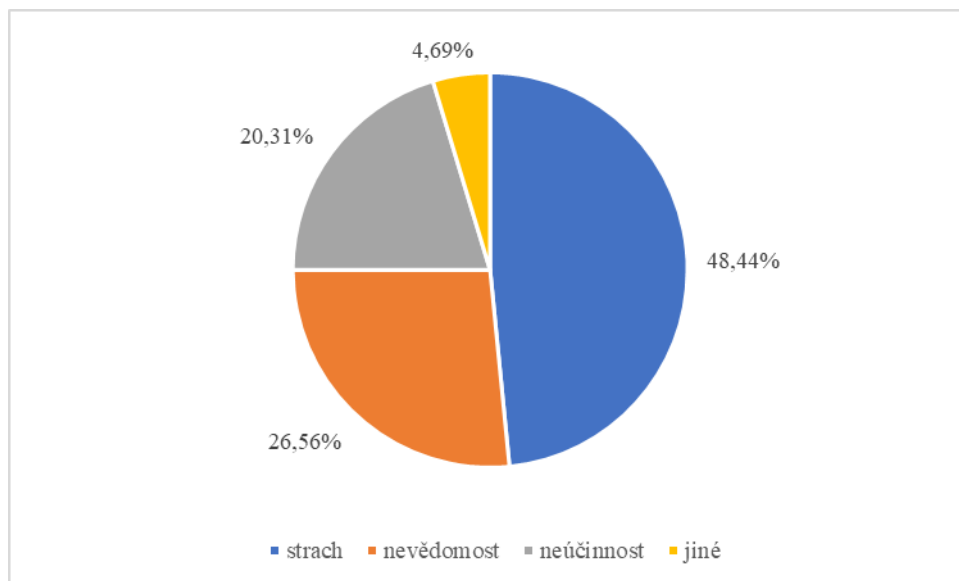
Téměř polovina účastníků výzkumu (31 dotazovaných – 48,44 %) si myslí, že faktorem, který nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci, je strach. 17 respondentů (26,56 %) v této souvislosti uvedlo nevědomost. Podle 13 dotazovaných (20,31 %) se jedná o neúčinnost. 3 účastníci výzkumu (4,69 %) v dotazníku zmínily jiné faktory nejvíce bránící obětem trestných činů v hledání pomoci.

Tab. 14: Faktory nejvíce bránící obětem trestných činů v hledání pomoci

14. Které faktory podle Vás nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
strach	31	48,44
nevědomost	17	26,56
neúčinnost	13	20,31
jiné	3	4,69

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 14: Faktory nejvíce bránící obětem trestných činů v hledání pomoci

Zdroj: Vlastní zpracování.

Otázka č. 15 - Myslíte si, že je informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů dostatečná?

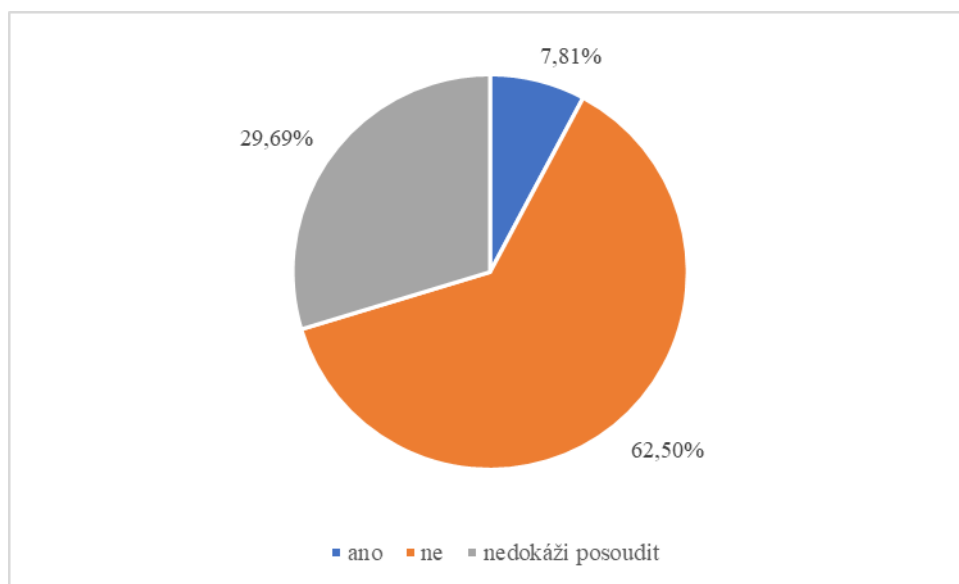
Větší polovina respondentů (40 účastníků výzkumu – 62,5 %) si myslí, že informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů není dostatečná. 19 dotazovaných (29,69 %) nebylo schopno tuto otázku posoudit. Jen 5 respondentů (7,81 %) se domnívá, že je informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů dostatečná.

Tab. 15: Názor respondentů na dostatečnost informovanosti veřejnosti o právech obětí trestných činů

15. Myslíte si, že je informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů dostatečná?	Počet respondentů	Počet respondentů [%]
ano	5	7,81
ne	40	62,50
nedokáží posoudit	19	29,69

Zdroj: Vlastní zpracování.

Graf 15: Názor respondentů na dostatečnost informovanosti veřejnosti o právech obětí trestných činů

Zdroj: Vlastní zpracování.

Rozhovor č. 1

Představení konkrétní organizace pro pomoc obětem trestných činů z Jihočeského kraje:

„Naše organizace vznikla v roce 1991. V rámci Jihočeského kraje jsme zřídili poradnu se sídlem v Českých Budějovicích v roce 2010.

Cílovou skupinou pro poskytování pomoci naší organizací jsou oběti domácího násilí, oběti obchodu s lidmi a oběti trestné činnosti bez omezení věku. Poskytuje pomoc nejen obětem trestných činů, ale také svědkům a pozůstalým po obětech. Tuto pomoc poskytují v naší organizaci odborně způsobilí poradci (zejména právníci, psychologové a sociální pracovníci).

Mezi hlavní principy činnosti naší organizace patří bezplatnost, nestrannost, nezávislost a diskrétnost.“

Otázka 1 - Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?

„Zaměřujeme se především na poskytování pomoci zvláště zranitelným obětem trestných činů a pozůstalým po obětech trestné činnosti.

V rámci poradenské činnosti nabízí naše organizace obětem trestných činů, pozůstalým a svědkům především čas na rozhovor, právní informace, setkání s psychologem, praktické rady a pomoc, morální a emocionální podporu, návrat

sebevědomí, rady k získání odškodnění od pachatele a peněžitou pomoc státu či rady týkající se nových práv obětí dle zákona o obětech trestných činů. Ve své praxi se často setkáváme s různými trestnými činy (především s loupežemi a krádežemi, neoprávněnými zásahy do práva k bytu či domu, porušováním osobní svobody, nutnou obranou, podvody, poškozením cizí věci, vydíráním, pronásledováním, pohlavním zneužitím, týráním, ublížením na zdraví či znásilněním). Nejednou jsme se setkali i s případy, kdy to dopadlo velmi špatně (vraždou).

Naše organizace se dále zabývá také školicími a vzdělávacími aktivitami. Jsme školicím akreditovaným střediskem se zaměřením na zlepšování výkonu spravedlnosti v praxi. Našimi cílovými skupinami v tomto ohledu jsou zejména policisté, soudci, státní zástupci, soudní znalci, advokáti, sociální pracovníci, zdravotníci a studenti vysokých škol. V rámci školicích a vzdělávacích aktivit se zabýváme tématy jako práva poškozeného v trestním řízení, náhrada škody a peněžítá pomoc státu, dopad trestného činu na oběť, prevence sekundární viktimizace, zákon na ochranu před domácím násilím, pomoc osobám ohroženým domácím násilím a stalking.

Kromě školicích a vzdělávacích aktivit vyvíjí naše organizace i publikační a osvětovou činnost. Ediční činnost naší organizace je zaměřena na oběti a svědky trestné činnosti. Pro tyto účely jsou vydávány hlavně brožury, letáky, plakáty a samolepky se zaměřením na témata svědek u soudu, náhrada škody, pomoc obětem znásilnění, práva poškozeného, trauma oběti trestného činu a mnoho dalších.

V rámci prevence se orientujeme především na problematiku sledování televize a brouzdání po internetu ve vztahu k dětem, špatných sousedských vztahů, majetkové trestné činnosti (zejména krádeží) a zásad inteligentní sebeobrany.“

Otázka č. 2 - Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?

„Myslím, že největším kamenem úrazu je cílená osvěta. Tím nemyslím, že by zcela chyběla, protože preventivních programů různých organizací je dostatek, ale podle mě chybí takový ten tah na branku, jak se říká. Aby byla osvěta účinná musí být přesně zacílená, což je v praxi poněkud problematické. Další problém je ten, že hodně lidí před trestnou činností zavírá oči. Důvodem je podle mě většinou strach. Třeba z problémů, které mohou plynout z oznámení či obav o vlastní osobu či své blízké. Na to se pak velmi těžce reaguje.“

Otázka č. 3 - Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?

„Nejdůležitějším prvkem pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů je cílená osvěta a odbourání strachu u lidí, aby se nebáli někomu nabídnout pomocnou ruku.“

Rozhovor č. 2

Představení konkrétní organizace pro pomoc obětem trestných činů z Jihočeského kraje:

„Naše organizace byla založena v roce 2009 se sídlem v Českých Budějovicích. V současnosti však poskytujeme naše služby i v Jindřichově Hradci, v Českém Krumlově, v Písku, v Blatné a ve Strakonících. Mimo to provozujeme také telefonickou linku pomoci a přímé emailové poradenství.“

Jsme nestátní nezisková organizace. Pomáháme lidem, kteří se ocitli těžkých životních situacích nebo byli zasaženi nenadálou událostí, jež nebyli schopni řešit vlastními silami. Zaměřujeme se na poskytování krizové a odborné pomoci, a sice osobám v krizi, obětem trestné činnosti a násilí. Velkou skupinu našich klientů tvoří lidé v tzv. dluhové pasti.

Pomoc poskytujeme pro nás významné cílové skupině, a to dětem a mládeži ve věku od 6 do 26 let, která je nejvíce ohrožena společensky nežádoucími jevy. Poskytování služeb naší organizací není nikterak omezeno. Je určena každému, bez rozdílu pohlaví, omezení věku či náboženství.“

Otázka 1 - Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?

„Naše organizace poskytuje v rámci krizové pomoci a odborného sociálního poradenství pomoc obětem trestných činů. Také disponuje akreditací Ministerstva spravedlnosti České republiky pro poskytování právních informací obětem trestné činnosti. Pomoc poskytujeme jak obětem trestných činů, tak jejich rodinám a blízkým. Ze svých služeb jim nabízíme psychosociální pomoc a poskytnutí právních informací. Těmto cílovým skupinám pomáháme jednak s orientací v oblasti práv obětí trestného řinu, a jednak v oblasti oprávněných nároků zahrnujících i nárokování škod způsobených trestnou činností. V případě rozhodnutí obětí trestných činů, jejich rodin či

blízkých o oznámení dané trestné činnosti příslušným orgánům, napomáháme taktéž ve věci procesu trestního řízení.

Uvedené poskytujeme v rámci poradenské činnosti. Do té dále řadíme i tzv. pomoc v krizi. Ta je zaměřena zejména na vztahové problémy (např. manželské a partnerské krize, problémy v blízkých vztazích (rodina, přátelé, zaměstnání) či výchovné problémy); akutní či neočekávané události, jako jsou třeba ztráta blízké osoby, oběti trestné činnosti, hromadné neštěstí, vážné onemocnění nebo existenční problémy; různé formy domácího násilí (tj. násilí mezi blízkými osobami, a to psychické, fyzické i sexuální); zhoršení psychického stavu (prožívání pocitů osamělosti, obav, úzkosti či projevů deprese); a v neposlední řadě krize dospívajících, k nimž řadíme hlavně vztahové problémy, problémy v rodině, šikanu a kyberšikanu, konflikty s vrstevníky a sebepoškozování. Dále poskytujeme ambulantní krizovou pomoc, kdy se orientujeme na sociální a psychosociální poradenství; krizovou intervenci (okamžitou pomoc při řešení krizové situace); právní poradenství, zejména při orientování se ve svých právech a možnostech; pomoc při uplatňování práv, jednání s orgány státní správy a Policie České republiky; a zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Kromě ambulantní krizové pomoci nabízíme také pomoc v terénu. Ta je určena klientům, kteří z objektivních důvodů nemohou navštívit naši poradnu. Jde především o akutní formu krizové situace, kdy je klient zasažen mimořádnou událostí, popř. jde o krizovou životní situaci. Služba je poskytována v přirozeném prostředí uživatele formou výjezdu, v místě krizové situace. Všechny tyto zmiňované služby jsou bezplatné, odborné, diskrétní a důvěryhodné s respektem na individuálnost situace a potřeby klientů.

V souvislosti s poradenskou činností naší organizace nelze opomenout ani službu ve formě psychoterapie. Ta je poskytována buď v návaznosti na ukončení krizové pomoci, nebo jako samostatná a bezplatná služba umožňující v bezpečném prostředí prožívat emoce, porozumět svým problémům a hledat cesty ke spokojenějšímu životu i vztahům.

V nepřímé souvislosti s trestnou činností a jejími oběťmi poskytujeme i další formy pomoci. V první řadě lze uvést vzdělávací činnost v oblasti sociálních služeb, a to v podobě různých kurzů, webinářů a konferencí. Ve všech případech se jedná o akreditované kurzy Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky. Přednostně bych v souvislosti se zkoumanou problematikou zmínila kurz krizové pomoci zaměřený na sebepoškozování a sebevražedné chování nebo kurz krizové pomoci.

Jako poslední bych z námi poskytovaných služeb ráda zmínila programy primární prevence rizikového chování. Ty jsou zaměřeny na děti a mládež ve věku 6 až 26 let. Programy jsou rozděleny dle stupně vzdělání (první a druhý stupeň základní školy, střední školy a vysoké školy). V rámci těchto programů se zaměřujeme na významné sociálně patologické jevy, jimiž jsou děti a mladiství nejvíce ohroženi. Zabýváme se zejména problematikou financí, vlivu médií, virtuálním světem, šikanou, násilím, kyberšikanou, poruchami příjmu potravy, xenofobií, rasismem a menšinami nebo extremismem.“

Otázka 2 - Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?

„Naše organizace poskytuje komplexní služby a pomoc nejen obětem trestných činů, jejich rodinám a blízkým, ale i všem ostatním, kteří se ocitli v tíživé životní situaci, nebo kteří byli náhle vystaveni nějaké těžké události. Rozsah našich služeb je značný. Zahrnuje vzdělávací činnost, prevenci, poradenskou činnost, psychoterapii, dluhové poradenství, pomoc v krizi i pomoc obětem trestných činů. Tyto služby poskytuje ve všech formách, ambulantně, terénně, telefonicky i elektronicky. Zmiňované služby jsou navíc poskytovány v několika městech nacházejících se v Jihočeském kraji. Kapacita naší organizace, co se kvantity poskytovaných služeb týče, je naplněna. Myslím, že pomoc poskytovaná obětem trestných činů na území Jihočeského kraje je dostatečná, neboť kromě naší organizace působí v kraji další organizace pomáhající obětem trestných činů, jejichž služby a formy pomoci se překrývají, takže si klienti mohou vybrat na koho se v rámci řešení své aktuální situace obrátí, nebo jejichž služby a formy pomoci se vzájemně doplňují.“

Otázka 3 - Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?

„Ze své pozice si dovoluji říci, že naše organizace se zabývá opravdu širokou škálou služeb. Co se však týče pomoci obětem trestných činů, tak zahrnuje poradenskou a právní činnost a psychoterapii. Chybí nám však prevence zaměřená na trestnou činnost a její cílové skupiny (hlavně děti, ženy a seniory), nebo v širším kontextu na veřejnost.“

Rozhovor č. 3

Představení konkrétní organizace pro pomoc obětem trestných činů z Jihočeského kraje:

„Naše organizace vznikla v roce 2003. Sídlíme v Českých Budějovicích. V současnosti poskytujeme psychosociální služby v rámci registrované sociální služby krizová pomoc a pověření k výkonu sociálně právní ochrany dětí. Na naši organizaci se může obrátit kdokoliv, kdo cítí, že by mu naše služby mohly pomoci. Poskytujeme pomoc lidem bez rozdílu věku, pohlaví či etnika. Lidé se na nás mohou obrátit v jakékoliv životní situaci, kterou vnímají jako náročnou nebo obtížnou.

Cílovou skupinou naší organizace jsou děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, dále pak oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti, osoby v krizi a rodiny s dítětem či dětmi. Z hlediska věkové struktury je poskytování našich služeb bez omezení věku. Mezi hlavní principy naší organizace (resp. poskytovaných služeb) patří individuální přístup, profesionalita, mlčenlivost, dobrovolnost a bezplatnost.“

Otázka 1 - Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?

„Naše organizace poskytuje včasnou ambulantní pomoc a podporu dospělým, dospívajícím, dětem a jejich rodinám v obtížných životních situacích, jež přechodně nejsou schopni řešit samostatně.

Součástí poskytovaných služeb je krizová intervence, psychologické, sociální a právní poradenství, poskytování informací o návazných službách a následná psychoterapie.

Poskytované služby a formy pomoci jsou vztaženy k těžkým situacím a událostem, které mohou v životě nastat, a to z nejrůznějších příčin, jako jsou úmrtí v rodině, rozvody, odchody partnerů, ztráta zaměstnání, onemocnění sebe nebo blízkých, zadluženost, výchovné problémy, domácí násilí, neshody s blízkými nebo spolupracovníky a další.

Jednou z hlavních činností naší organizace je poskytování služeb pro rodiny s dětmi. Tato podpora rodin s dětmi je zaměřena na rodiny s dětmi, u nichž je ohrožen jejich vývoj následkem působení dlouhodobé krizové situace. Součástí této služby je odborné poradenství, podpora rozvoje zdravých vztahů v rámci rodiny i mimo ni, posilování a rozvoj rodičovských kompetencí, pomoc při zvládnutí rozvodové situace,

práce s emocemi všech zúčastněných, hledání optimálních podmínek porozvodového uspořádání, setkávání dítěte s rodičem, se kterým po rozvodu nesdílí domácnost a podpora při uplatňování práv a oprávněných zájmů dítěte.

V neposlední řadě mohu uvést i vzdělávací činnost formou seminářů a kurzů, kterou naše organizace poskytuje. Ta je orientována na krizovou intervenci, prevenci syndromu vyhoření, zvládání stresu a psychohygienu.“

Otázka 2 - Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?

„Vzhledem k tomu, že v Jihočeském kraji působí kromě naší organizace celá řada organizací, které pomáhají obětem trestných činů, tak je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující, a to i přesto, že naše organizace se specializuje na služby pro rodiny s dětmi, zvláště pak podporovaná setkávání dítěte s rodičem, mezi nimiž došlo k narušení citové vazby, a sice nejčastěji následkem rozvodu a s tím související zhoršenou komunikací mezi rodiči, přetrvávajícími konflikty, popouzením jednoho rodiče vůči druhému nebo časovou odlukou, kdy se dítě s druhým rodičem nevidělo. Kromě dostatečnosti pomoci poskytované obětem trestných činů v Jihočeském kraji jsem rovněž přesvědčena o dobré dostupnosti služeb pro tuto cílovou skupinu, neboť většina organizací jakožto poskytovatelů pomoci obětem trestných činů provozuje telefonické krizové linky, které jsou v současném světě dostupné prakticky všem.“

Otázka 3 - Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?

„Z širšího pohledu je nezbytné zaměřit se především na osvětu u široké veřejnosti. Podobně jako je to u poskytování první pomoci, tak i v případě poskytování pomoci obětem trestných činů jsou lidé často plní předsudků a obav. Základem toho by měla být jejich eliminace, v ideálním případě pak úplné odbourání. Největší důraz by měl být tedy kladen na prevenci.“

Rozhovor č. 4

Představení konkrétní organizace pro pomoc obětem trestných činů z Jihočeského kraje:

„Naše organizace vznikla v roce 2009. V Jihočeském kraji působí naše organizace v Českém Krumlově, v Jindřichově Hradci, v Písku, v Prachaticích, ve

Strakonících a v Táboru. Poskytujeme rovněž poradenství v terénu, telefonické a on-line poradenství.

Jsme první a prozatím stále jedinou organizací svého druhu v České republice, která se cíleně zabývá předsudečným násilím. Naše organizace se snaží o působení v oblasti předsudečného násilí na širokou i odbornou veřejnost, včetně politické scény. Činnost naší organizace vychází z principů demokratického právního státu založeného na rovnosti všech lidí, co se důstojnosti a práv týče. Naše přesvědčení se upírá k dosažení společnosti s dosažitelnou spravedlností pro všechny bez rozdílu barvy pleti, národnosti, víry, zdravotního stavu, sexuální orientace, věku, sociálního postavení, politického přesvědčení nebo světonázoru. Naše organizace uplatňuje právo na soudní i jinou právní ochranu osob poškozených předsudečným násilím.

Cílovou skupinou jsou pro nás etnické menšiny, imigranti a azylanti, oběti trestné činnosti, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby vedoucích rizikový způsob života či osoby, které jsou tímto způsobem života ohroženy. Z hlediska věku není poskytování služeb naší organizací prakticky nijak omezeno. Naše služby jsou určeny starším dětem ve věku od 11 do 15 let, dorostu od 16 do 18 let věku, mladým dospělým od 19 do 26 let, dospělým ve věku 27 až 64 let, mladým seniorům od 65 do 80 let věku a starším seniorům nad 80 let věku.“

Otázka 1 - Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?

„Naše organizace se podílela na vzniku zákona o obětech trestných činů a prosadila do tohoto právního předpisu ustanovení o možnosti volby oběti trestného činu pohlaví vyslychajícího, jež je významná pro oběti sexuálního násilí i pro osoby s LGBT+ komunity.

V současnosti je činnost naší organizace postavena na třech základních pilířích, a to na poskytování sociální a právní pomoci, na vzdělávání odborné veřejnosti a ohrožených komunit a na monitoringu, výzkumu a systémových změnách.

Poradna naší organizace poskytuje dvě registrované služby, jimiž jsou odborné sociální poradenství dle zákona o sociálních službách a poskytování právních informací dle zákona o obětech trestných činů. Tyto služby poskytujeme osobám ohroženým předsudečným násilím; lidem dotčeným předsudečným násilím; lidem dotčeným projevy nesnášenlivosti (především rasismu, antisemitismu, islamofobie, homofobie a transfobie, genderového násilí, násilí z důvodu věku, zdravotního stavu, sociálního statusu nebo příslušnosti k subkultuře); a zvláště zranitelným obětem a obětem těžkého

ublížení na zdraví. Naše pomoc je poskytována také pozůstalým osobám obětí, jejich rodinným příslušníkům, partnerům, přátelům, zástupcům institucí a spolupracovníkům. Naše organizace poskytuje pomoc dále i obětem, jimž bylo úmyslným trestným činem těžce ublíženo na zdraví, přičemž těžkým ublížením na zdraví rozumíme zmrzačení, nefunkčnost či ochrnutí končetiny; ztrátu či výrazné zhoršení funkce zraku, sluchu, čichu, hmatu či chuti; poškození důležitého orgánu, zohydění či porucha zdraví trvající delší dobu; vyvolání potratu či usmrcení plodu; mučivé fyzické i psychické útrapy; ztrátu či podstatné snížení pracovní způsobilosti. V neposlední řadě jsou naše služby určeny pozůstalým po obětech vraždy; zvláště zranitelným obětem trestných činů; a ženám bez přístřeší (ohroženým bezdomovectvím), jež jsou ohroženy násilím či se staly obětí jakéhokoliv násilí. Služby poskytované naší organizací lze rozdělit do tří základních oblastí. První oblast je zaměřena na poskytování právních informací (např. o právech poškozeného a uplatnění práv v trestním řízení, o možnosti náhrady škody za způsobenou zdravotní, materiální a jinou újmu, o peněžité pomoci obětem trestných činů, o sepsání podání příkladně trestního oznámení, stížnosti, odvolání nebo žádosti, o službách důvěrníka (doprovodu) na policii a k soudům, o trestním, civilním a správním řízení). Druhá oblast zahrnuje základní a odborné sociální poradenství v souladu se zákonem o sociálních službách. V této oblasti poskytujeme pomoc při řešení osobních záležitostí související s útokem (kupříkladu doprovod k lékaři nebo na policii, pomoc při zajištění náhrady příjmu při pracovní neschopnosti, pomoc při zajištění nového bydlení atd.); pomoc při provádění procesem trestního či správního řízení, v němž je řešen útok vůči klientovi či klientce; pomoc při zprostředkování psychologické nebo terapeutické pomoci v případě potřeby; pomoc s tvorbou bezpečnostního plánu vedoucího k zajištění bezpečnosti a mediálního plánu vedoucího ke snížení rizik souvisejících s medializací; pomoc s asistencí a podporou při jednání s různými institucemi (zejména policií, státní správou, médii a dalšími) a poskytování základní krizové intervence. Součástí třetí oblasti je pak bezplatné právní zastoupení – konkrétně zastupování zmocněncem poskytované dle aktuálních finančních a kapacitních možností naší organizace; zastoupení a provádění klienta či klientky ve všech podstatných úkonech v řízení od výslechu na policii do konce řízení či spolupráce; podání návrhů, stížností, odvolání a dalších podnětů za klienta; a zprostředkování bezplatného zastupování advokátem.

Jak jsem již uvedla, naše organizace se zabývá také vzděláváním odborné veřejnosti a ohrožených komunit. Zabýváme se nejčastěji tématy, jako je předsudečné

násilí, práva obětí, práce s oběťmi, aktivní svědek, předsudky a mnoha dalšími. V současnosti disponuje naše organizace pěti akreditovanými kurzy pro sociální pracovníky a pracovníce u Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky se zaměřením na témata, jimž se na území našeho státu věnuje minimum organizací (příkladně problematice bezpečnosti a medializace obětí či hatespeech v online prostoru). Taktéž se zaměřujeme na vzdělávání orgánů činných v trestním řízení a dalších odborníků přicházejících do kontaktu s oběťmi trestných činů. Nemohu opomenout ani publikační činnost pracovníků naší organizace a osob, kteří s námi spolupracují.

Třetím a posledním pilířem činnosti naší organizace je monitoring, výzkum a systémové změny, jak jsem již zmínila. Prostřednictvím monitoringu a vydávaných zpráv o předsudečném násilí se snažíme o tvorbu nejucelenějšího přehledu o předsudečném násilí, aby byl dostupný i v zahraničním kontextu. Dále realizujeme viktimologické výzkumy a studie. Jejich výsledky (vyjma publikování) používáme při pomoci jednotlivcům a při vzdělávání odborné veřejnosti. Některé výsledky z výzkumů a studií slouží jako podklady pro legislativní změny a optimalizaci praxe v oblasti předsudečného násilí a péče o oběti trestné činnosti. Součástí naší snahy o větší prevenci a odpovídající řešení předsudečných incidentů, prosazování práv obětí je spolupráce se státní správou na optimalizaci legislativy a činnosti odpovědných orgánů v souvislosti s předsudečným násilím. Tato spolupráce probíhá i na mezinárodní úrovni, kdy jsme členy kupříkladu Evropské sítě proti rasismu a xenofobii. Zástupci naší organizace jsou tak členy poradních orgánů veřejné správy.“

Otázka 2 - Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?

„Pomoc a služby poskytované naší organizace jsou v porovnání s ostatními organizacemi, které se zabývají poskytováním pomoci obětem trestných činů, poněkud specifitější. Za nás je však momentálně kapacita portfolia poskytování pomoci a služeb naplněna. Velkou rezervu spatřuji v tom, že většinu poskytovaných forem pomoci a služeb uskutečňujeme v poradnách se sídlem v Praze a v Brně. V ostatních středících (včetně Jihočeského kraje) není pomoc poskytována v takovém rozsahu. Přesto považuji za pomoc a služby poskytované obětem trestných činů v Jihočeském kraji za dostačující. Na tomto území totiž působí mnoho dalších organizací. Jejich služby se tak vzájemně doplňují, čímž vzniká komplex služeb určený obětem trestných činů v obrovském rozsahu.“

Otázka 3 - Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?

„Z hlediska specifického zaměření naší organizace by bylo vhodné rozšířit působení i do dalších míst na území České republiky, v nichž mohou lidé využít naší pomoci a služeb prozatím pouze prostřednictvím telefonického nebo on-line poradenství. Pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů lze v obecné rovině považovat orientaci na prevenci zaměřenou na širokou veřejnost.“

Diskuse

V rámci empirické části textu byl v návaznosti na zjištěné teoretické poznatky týkající se poskytování pomoci obětem trestných činů proveden kvantitativní i kvalitativní výzkum. Oba výzkumy probíhaly po dobu 2 měsíců, a to v měsíci lednu a únoru 2024.

Kvantitativní výzkum probíhal metodou dotazníku, a sice formou internetového dotazování. Jednalo se o strukturovaný nestandardizovaný dotazník vlastní konstrukce, který obsahoval celkem 15 uzavřených otázek. Tohoto dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 64 respondentů. Do kvalitativního výzkumu se zapojili muži i ženy, avšak podíl účasti žen ve výzkumu převyšoval (60,94 %). Z hlediska věku byl výzkumný soubor poměrně variabilní. Dotazovaní byli ve věku od 15 do 35 let a více. Nejpočetnější věkovou kategorií bylo věkové rozmezí 19 až 25 let, do které patřilo 82,81 % respondentů.

Primárním cílem kvantitativního výzkumu bylo zjištění informovanosti veřejnosti o subjektech, formách a existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů. K tomuto cíli kvantitativního výzkumu se vztahovala výzkumná otázka, která zněla: Jak je veřejnost informována o subjektech, formách a existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů? Výsledky provedeného dotazníkového šetření ukázaly následující obecná zjištění: 78,13 % respondentů nemá s trestnou činností žádnou zkušenost – tj., že se o oběti trestného činu ještě nikdy nestalo. 95,31 % dotazovaných souhlasí s důležitostí poskytování pomoci obětem trestných činů. 82,81 % účastníků výzkumu ví, kam by se měli oběti trestných činů obrátit, aby získali potřebnou pomoc. Ve vztahu k primárnímu cíli kvantitativního výzkumu a k němu odpovídající výzkumné otázce byly zjištěny následující poznatky: 54,69 % respondentů má povědomí o konkrétních formách pomoci poskytovaným obětem trestných činů. 75 % dotazovaných si myslí, že obětem trestných činů chybí v největší míře psychická podpora. 64,06 % účastníků dotazníkového šetření by v případě potřeby poslalo oběť trestného činu za účelem pomoci na Policii České republiky. 92,19 % respondentů si myslí, že veřejnost měla být lépe informována o možnostech pomoci obětem trestných činů. 53,13 % dotazovaných přiznalo povědomí o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů. 56,25 % účastníků výzkumu se domnívá, že by pomoc obětem trestných činů měla být více zaměřena na prevenci, než

na poskytování následné pomoci a podpory. 62,5 % respondentů má za to, že informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů není dostatečná. Sekundárním cílem kvantitativního výzkumu bylo v první řadě posoudit dostupnost podpory a informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji. S tímto cílem korespondovala výzkumná otázka ve znění: Jaká je dostupnost podpory a informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji? Na základě výsledků kvantitativního výzkumu lze konstatovat, že 67,19 % respondentů nedokázalo na tuto otázku odpovědět. Bohužel pouze 28,13 % dotazovaných se domnívá, že je v jejich lokalitě podpora pro oběti trestných činů dostatečná. 35,94 % účastníků výzkumu má za to, že dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů je v Jihočeském kraji průměrná. Pouze 1 dotazovaný (1,56 %) se domnívá, že je dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji velmi dobrá. Sekundárním cílem kvantitativního výzkumu bylo v druhé řadě identifikovat faktory, které nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci. K tomuto cíli výzkumu se vztahovala následující výzkumná otázka: Jaké jsou faktory, které nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci? Podle 48,44 % respondentů je faktorem nejvíce bránícím obětem trestných činů v hledání pomoci strach.

Kvalitativní výzkum byl proveden formou rozhovorů se čtyřmi pracovníky ze čtyř vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů v Jihočeském kraji. Ve všech případech se jednalo o pracovníky ženského pohlaví v různém věku, a to ve věkovém rozpětí 35 až 55 let. Tito pracovníci byli z následujících organizací jakožto poskytovatelů pomoci obětem trestných činů: Bílý kruh bezpečí, THEIA - krizové centrum o.p.s., Krizové centrum pro děti a rodinu v Jihočeském kraji, z.ú., a In IUSTITIA, o.p.s. Předmětem rozhovoru byly celkem tři základní otázky: Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?; Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?; Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?.

Hlavním cílem kvalitativního výzkumu bylo zjištění úrovně poskytované pomoci obětem trestných činů organizacemi působícími v Jihočeském kraji. Na základě zjištěných dat z realizovaných rozhovorů lze konstatovat, že pomoc poskytovaná obětem trestných činů organizacemi (resp. poskytovateli této pomoci) je na odborné a profesionální úrovni. První výzkumná otázka vztahující se ke kvalitativnímu výzkumu zněla: Jaké druhy pomoci organizace v Jihočeském kraji obětem trestných činů

poskytují? Pracovníci vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů působících v Jihočeském kraji skutečně vyčerpávajícím způsobem popisovali, čím vším se jejich organizace zabývají, jaké formy pomoci a služby obětem trestné činnosti poskytují, a komu konkrétně je tato pomoc určena. Spektrum pomoci a služeb poskytovaných vybranými organizacemi poskytujícími pomoc obětem trestných činů je opravdu velmi široké, rozmanité a variabilní. Souhrnně je možné říci, že tyto organizace poskytují hlavně poradenskou činnost v oblasti právní či sociální, školicí a vzdělávací činnost, projektovou a publikační činnost, a prevenci. Tyto služby provozují většinou ve všech formách, ambulantně, terénně i telefonicky či elektronicky. Většina z nich provozuje také krizové linky, což zlepšuje dostupnost poskytované pomoci obětem trestných činů. Právě dostatečnost pomoci poskytované obětem trestných činů v Jihočeském kraji byla předmětem sekundárního cíle kvalitativního výzkumu. Tomuto cíli odpovídala výzkumná otázka, která zněla: Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů organizacemi v Jihočeském kraji dostačující? Podle odborníků z praxe (resp. pracovníků z organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů) je pomoc poskytovaná obětem trestných činů na území Jihočeského kraje dostatečná. Subjektů, které totiž tuto pomoc a služby poskytují, je mnoho. Jejich činnosti jsou často provázané a vzájemně se doplňující. Navíc nebývají nikterak omezeny (např. věkově, z hlediska pohlaví, rasy, náboženství atd.). Sekundárním cílem kvalitativního výzkumu bylo rovněž zjištění návrhů pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů. S tímto výzkumným cílem korespondovala výzkumná otázka ve znění: Jak lze zlepšit pomoc poskytovanou obětem trestných činů organizacemi v Jihočeském kraji? Všichni pracovníci vybraných organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů se shodli na tom, že by pozornost měla být za účelem zlepšení této pomoci a služeb zaměřena na osvětovou činnost vztaženou k široké veřejnosti.

Závěr

Text na téma „Pomoc obětem trestných činů se zaměřením na Jihočeský kraj“ se zabýval problematikou obětí trestných činů a poskytováním pomoci obětem trestných činů, a sice v obecné rovině, a konkrétně pak na území Jihočeského kraje.

Na osobu jako oběť trestného činu je všeobecně pohlíženo z mnoha pohledů. Existuje celá řada vymezení tohoto pojmu. V české právní úpravě je však nutno vycházet z platných právních předpisů. Tím stěžejním je zákon o obětech trestných činů. Obětí je podle tohoto zákona fyzická osoba, jíž bylo trestným činem ublíženo na zdraví, nebo jí byla způsobena majetková či nemajetková újma. Z viktimologického hlediska jsou rozeznávány tři základní kategorie obětí, a to oběti primární, sekundární a terciární. Oběťmi trestných činů se zabývá obor zvaný viktimologie. Tato zkoumá podíl oběti na vzniku trestného činu. V této souvislosti jsou důležité dva základní pojmy, a to viktimnost (tj. soubor předpokladů pro to stát se obětí trestného činu) a viktimizace (proces, kdy se potencionální oběť stává skutečnou obětí). V současné době existuje mnoho typologií obětí, příkladně dle pohlaví, věku, charakterových vlastností, odolnosti vůči traumatu, možné známosti s pachatelem a vzájemné interakce mezi sebou, míry vlastního zavinění, druhu trestné činnosti apod. Oběti trestných činů mají dle platné legislativy určitá práva. Jedná se např. o náhradu škody, předkládání důkazů a účast na hlavním líčení před soudem atd. V současnosti jsou obětem trestných činů poskytovány různé druhy pomoci. Mezi základní typy pomoci zacílené na oběti trestných činů patří laická pomoc, odborná psychologická pomoc, právní a sociální pomoc. Tyto, příp. i další druhy pomoci, poskytují obětem trestných činů různé subjekty. Jejich spektrum je poměrně široké. Subjekty oprávněné k poskytování pomoci obětem trestných činů jsou určeny zákonem o obětech trestných činů. Patří k nim organizace s akreditací pro poskytování právních informací a restorativních programů, organizace poskytující psychologickou a sociální podporu obětem trestných činů, advokátní organizace, probační a mediační střediska. Z významných subjektů činným v trestním řízení je samozřejmě Policie České republiky. Z důležitých organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů lze zmínit Bílý kruh bezpečí, Probační a mediační službu, Centrum Pomoci Obětem Trestných Činů (CPOTC), Poradnu pro oběti násilí (PON), organizaci ROSA či Ligu lidských práv (LLP). Existuje však i mnoho dalších. Celá řada subjektů poskytujících pomoc obětem trestných činů působí také na území Jihočeského kraje. Kromě Policie České republiky a Probační a mediační služby v Jihočeském kraji

působí na tomto území také Bílý kruh bezpečí, Centrum pro pomoc dětem a mládeži o.p.s., Krizové centrum pro matku a dítě v Kostelci a další. Provozovány jsou v této oblasti také linky důvěry.

Na základě výsledků výzkumu lze konstatovat, že předem definované cíle byly splněny.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

BLAŽEK, P., FISCHER, S., ŠKODA, J. *Delikvence: analýza produktů činnosti delikventní subkultury jako diagnostický a resocializační nástroj*. Praha: Grada Publishing, 2019. 160 s. ISBN 978-80-271-2013-0.

BOUKALOVÁ, H., GILLERNOVÁ, I. *Kapitoly z forenzní psychologie*. Praha: Karolinum, 2020. 435 s. ISBN 9788024644615.

ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*. Praha: Eurounion, 1998. 169 s. ISBN 80-858-58703.

ČÍRTKOVÁ, L. a kol. *Pomoc obětem (a svědkům) trestných činů: příručka pro pomáhající profese*. Praha: Grada Publishing, 2007. 191 s. ISBN 978-80-247-2014-2.

ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2015. 318 s. ISBN 978-80-7380-581-4.

ČÍRTKOVÁ, L. *Viktimologie pro forenzní praxi*. Praha: Portál, 2014. 158 s. ISBN 978-80-262-0582-1.

JELÍNEK, J., GŘIVNA, T. a kol. *Poškozený a oběť trestného činu z trestněprávního a kriminologického pohledu*. Praha: Leges, 2012. 251 s. ISBN 978-80-87576-39-7.

HOLCR, K. *Kriminologie: komentář*. Praha: Leges, 2009. 228 s. ISBN 978-80-87212-27-1.

MAREŠOVÁ, A. a kol. *Kriminální recidiva a recidivisté: charakteristika, projevy, možnosti trestní justice*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2011. 303 s. ISBN 978-80-7338-119-6.

NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. Praha: ASPI Publishing, 2004. 452 s. ISBN 80-7357-026-2.

TOMÁŠEK, J. *Úvod do kriminologie: Jak studovat zločin*. Praha: Grada, 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-2982.

VÁLKOVÁ, H., KUČHTA, J. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2012. 636 s. ISBN 9788074004292.

VELIKOVSKÁ, M. *Psychologie obětí trestných činů: proces viktimizace, status oběti a jeho význam, prevence a vyrovnávání se s viktimizací, reálné případy z policejní praxe*. Praha: Grada, 2016. 168 s. ISBN 978-80-247-4849-8.

VERNEROVÁ, E. Vybrané viktimologické problémy. In *Československá kriminalistika*, č. 4/1985. s. 300 a následující

VIMĚTAL, V., VITOUŠOVÁ, P., ČÍRTKOVÁ, L. *Novináři a oběti trestných činů*. Praha: Themis, 2008. 156 s. ISBN 978-80-7312-052-8.

VIZINOVÁ, D., PREISS, M. *Psychické trauma a jeho terapie (PTSD): psychologická pomoc obětem válek a katastrof*. Praha: Portál, 1999. 62 s. ISBN 80-7178-284-X.

ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie a prevence kriminality*. Praha: Armex: Trivis, 2004. 146 s. ISBN 80-86795-05-5.

Elektronické zdroje

Arkáda: Sociálně psychologické centrum [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.arkadacentrum.cz/>.

Bílý kruh bezpečí otevřel v Českých Budějovicích svou novou poradnu. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2011 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/aktuality/n8-bily-kruh-bezpeci-otevrel-v-ceskych-budejovicich-svou-novou-poradnu/>.

Centrum sociálních služeb Praha: Krizové centrum RIAPS [online] 2023 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.csspraha.cz/kc-riaps>.

Dyscentrem Strakonice, z.s. [online] 2013 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <http://www.dyscentrum-strakonice.cz/index.php/linka-duvery>.

Jihočeská RŮŽE z. s. [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://jihoceskaruze.cz/>.

HODAČOVÁ, V. Více informací pro oběti trestných činů. *Policie České republiky* [online] 2020 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/vice-informaci-pro-obeti-trestnych-cinu.aspx>.

LaStrada Česká Republika o.p.s. [online] 2021 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.strada.cz/cz>.

Liga lidských práva [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://llp.cz/>.

O nás. *Krizové centrum pro děti a rodinu* [online] 2015 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.ditevkrizi.cz/o-nas/>.

O nás. *Linka bezpečí* [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.linkabezpeci.cz/o-nas>.

Pomoc obětem trestných činů. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/>.

Poslání a činnost. *Bílý kruh bezpečí* [online] 2009 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>.

ROSA: Centrum pro ženy [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <https://www.rosacentrum.cz/#>.

Středisko pro rodinu a mezilidské vztahy a Linka důvěry České Budějovice o.p.s. [online] 2024 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: <http://www.rodinnaporadnacb.cz/linka-duvery>.

Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v roce 2021. *Ministerstvo vnitra České republiky* [online] 2022 [cit. 2024-03-16]. Dostupné z: file:///C:/Users/Votocek/Downloads/Zprava_o_bezpecnostni_situaci_na_uzemi_CR_za_rok_2021.pdf.

Právní předpisy

ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů). In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád). In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 209/1997 Sb., o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 257/2000 Sb., o Probační a mediační službě a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí (zákon o Probační a mediační službě). In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In *Sbírka zákonů, Česká republika*.

Seznamy tabulek a grafů

Seznam tabulek

Tab. 1:	Pohlaví respondentů.....	44
Tab. 2:	Věkové rozložení výzkumného souboru.....	45
Tab. 3:	Respondenti v postavení oběti trestného činu.....	46
Tab. 4:	Důležitost poskytování pomoci obětem trestných činů	47
Tab. 5:	Znalosti respondentů o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů	48
Tab. 6:	Povědomí respondentů o konkrétních formách poskytované pomoci obětem trestných činů	49
Tab. 7:	Zdroje s největší absencí obětem trestných činů	50
Tab. 8:	Názor respondentů na dostatečnost podpory pro oběti trestných činů	51
Tab. 9:	Odkaz respondentů na pomoc obětem trestných činů	52
Tab. 10:	Názor respondentů na lepší informovanost veřejnosti o možnostech pomoci obětem trestných činů	53
Tab. 11:	Názor respondentů na dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji.....	54
Tab. 12:	Povědomí respondentů o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů	55
Tab. 13:	Názor respondentů na zaměření pomoci obětem trestných činů	56
Tab. 14:	Faktory nejvíce bránící obětem trestných činů v hledání pomoci	57
Tab. 15:	Názor respondentů na dostatečnost informovanosti veřejnosti o právech obětí trestných činů	58

Seznam grafů

Graf 1:	Pohlaví respondentů.....	44
Graf 2:	Věkové rozložení výzkumného souboru.....	45
Graf 3:	Respondenti v postavení oběti trestného činu.....	47
Graf 4:	Důležitost poskytování pomoci obětem trestných činů	48
Graf 5:	Znalosti respondentů o subjektech poskytujících pomoc obětem trestných činů	49
Graf 6:	Povědomí respondentů o konkrétních formách poskytované pomoci obětem trestných činů	50

Graf 7:	Zdroje s největší absencí obětem trestných činů	51
Graf 8:	Názor respondentů na dostatečnost podpory pro oběti trestných činů	52
Graf 9:	Odkaz respondentů na pomoc obětem trestných činů	53
Graf 10:	Názor respondentů na lepší informovanost veřejnosti o možnostech pomoci obětem trestných činů	54
Graf 11:	Názor respondentů na dostupnost informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji	55
Graf 12:	Povědomí respondentů o existenci dobrovolnických programů nebo organizací poskytujících pomoc obětem trestných činů	56
Graf 13:	Názor respondentů na zaměření pomoci obětem trestných činů	57
Graf 14:	Faktory nejvíce bránící obětem trestných činů v hledání pomoci	58
Graf 15:	Názor respondentů na dostatečnost informovanosti veřejnosti o právech obětí trestných činů	59

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Dotazník (otázky pro kvantitativní výzkum)

Příloha č. 2 – Otázky pro kvalitativní výzkum (rozhovory)

Příloha č. 1 – Dotazník (otázky pro kvantitativní výzkum)

- 1. Jaké je Vaše pohlaví?**
 - a) žena
 - b) muž

- 2. Jaký je Váš věk?**
 - a) 19–25 let
 - b) 26–35 let
 - c) 15–18 let
 - d) 35 let a více

- 3. Stali jste se někdy obětí trestného činu?**
 - a) ano
 - b) ne

- 4. Souhlasíte s tím, že je důležité poskytovat pomoc obětem trestných činů?**
 - a) ano
 - b) ne

- 5. Víte, kam by se měli oběti trestných činů obrátit, aby získaly potřebnou pomoc?**
 - a) ano
 - b) ne

- 6. Máte povědomí o tom, jaké konkrétní formy pomoci mohou být obětem trestných činů poskytnuty?**
 - a) ano
 - b) ne

- 7. Které zdroje podle Vás obětem trestných činů chybí nejvíce?**
 - a) psychická podpora
 - b) informace

- c) peníze
- d) sociální zázemí
- e) jiné

8. Myslíte si, že je ve Vaší lokalitě dostatečná podpora pro oběti trestných činů?

- a) ano
- b) ne
- c) nedokáži odpovědět

9. Kdyby Vás požádala oběť trestného činu o pomoc, kam byste ji nasměrovali?

- a) na Policii České republiky
- b) na telefonická krizová centra
- c) na organizaci Bílý kruh bezpečí
- d) na odbornou pomoc
- e) jinam

10. Domníváte se, že by měla být veřejnost lépe informována o možnostech pomoci obětem trestných činů?

- a) ano
- b) ne

11. Co si myslíte o dostupnosti informací o službách pro oběti trestných činů v Jihočeském kraji?

- a) velmi dobrá
- b) dobrá
- c) průměrná
- d) nedostačující
- e) nedokáži posoudit

12. Máte povědomí o existenci dobrovolnických programů nebo organizací, které poskytují pomoc obětem trestných činů?

- a) ano
- b) ne

- 13. Podle Vás by měla být pomoc obětem trestných činů více zaměřena na prevenci, nebo na poskytování následné pomoci a podpory?**
- a) na prevenci
 - b) na poskytování následné podpory
 - c) nedokáži posoudit
- 14. Které faktory podle Vás nejvíce brání obětem trestných činů v hledání pomoci?**
- a) strach
 - b) nevědomost
 - c) neúčinnost
 - d) jiné
- 15. Myslíte si, že je informovanost veřejnosti o právech obětí trestných činů dostatečná?**
- a) ano
 - b) ne
 - c) nedokáži posoudit

Příloha č. 2 – Otázky pro kvalitativní výzkum (rozhovory)

1. Jaké druhy pomoci obětem trestných činů poskytujete?
2. Je pomoc poskytovaná obětem trestných činů dostačující?
3. Co navrhuje pro zlepšení pomoci poskytované obětem trestných činů?